

**Stockholms
stad**

**Västra
Valhallavägen**

Stadsbyggnadsanalys

**Landskapslaget AB
Oktober 2011**

www.stockholm.se/arstafaltet
The Capital of Scandinavia
stockholm.se/vastravalhallavagen

LANDSKAPSLAGET AB

Valhallavägen stadsbyggnadsanalys

2011-10-12

LANDSKAPSLAGET AB

Peter Myndes Backe 12

118 46 Stockholm

+46 8 442 48 20

info@landskapslaget.se

www.landskapslaget.se

org.nr 556357-5579

LANDSKAPSLAGET AB
Peter Myndes Backe 12
118 46 Stockholm
+46 8 442 48 20
info@landskapslaget.se
www.landskapslaget.se
org.nr 556357-5579

Innehåll

INLEDNING

Bakgrund
Uppdrag
Analysområde
Upplägg
Källor

SAMMANFATTNING

Bakgrund och syfte
Analysens upplägg
Analys
Utvecklingsmöjligheter

VALHALLAVÄGEN IDAG - ANALYS

Stråket Roslagsvägen - Valhallavägen,
gaturummets karaktär
Noder och framträdande platser
Rörelsemönster, målpunkter & stråk
Gröna samband - stråk, natur & parkrum
Terrängförhållanden & gränser
Stadens utbyggnad

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Valhallavägens stråk
Fyra delområden

Landskapsanalysen är framtagen av
Landskapslaget AB på uppdrag av
Exploateringskontoret samt i samverkan med
Stadsbyggnadskontoret.

Arbetsgrupp:	
Sara Lundén	Exploateringskontoret
Susanne Werlinder	Stadsbyggnadskontoret
Soon Hammarström	Landskapslaget AB
Annelie Landin	Landskapslaget AB
Linnéa Olofsson	Landskapslaget AB

Inledning

BAKGRUND

Längs Valhallavägens västra del, mellan korsningen med Körsbärsvägen och Roslagstull har genom åren ett flertal olika förslag för exploatering lagts fram. Ansökningar om markanvisning har inkommit från byggherrar.

Området har inte tidigare utvärderats för exploatering, trots det stora intresset. En anledning till detta är att det idag transporteras en stor mängd farligt gods längs Valhallavägen.

I samband med att Norra Länken öppnas 2015 förväntas andelen tung trafik på Valhallavägen att minska och farligt gods ledas via Norra Länken. Detta öppnar möjligheter för att utveckla området och bebygga det med företrädesvis bostäder.

UPPDRAG

Landskapslaget AB har fått i uppdrag från Exploateringskontoret att ta fram en stadsbyggnadsanalys för Valhallavägens västra del.

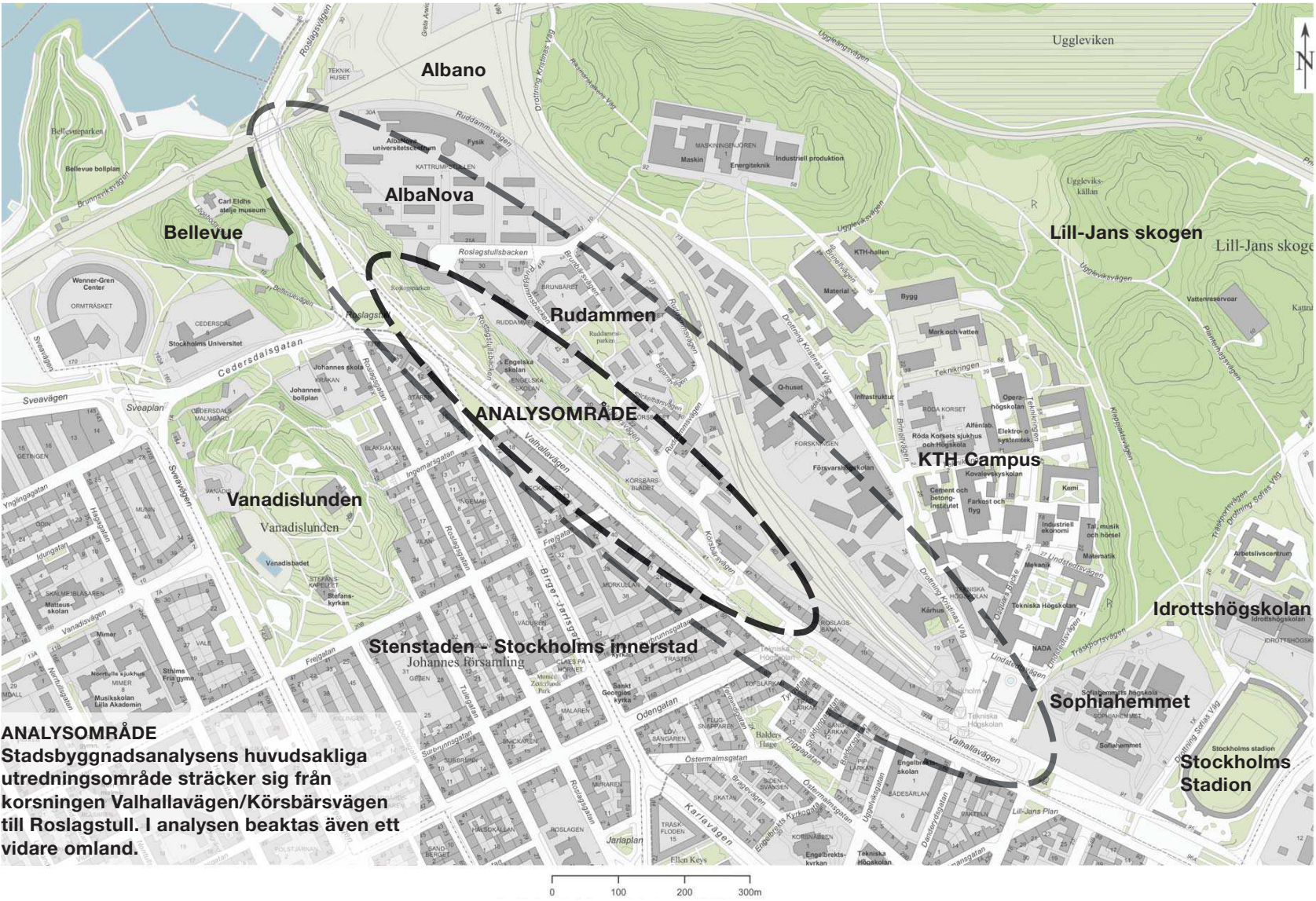
Analysen utgör ett första steg i ett planerat utredningsarbete där möjligheterna för ny exploatering studeras. Stadsbyggnadsanalysen syftar till att beskriva områdets rådande situation och värden både vad gäller bebyggd och obebyggd mark. Analysen baseras på frågeställningen kring möjligheten och lämpligheten av ny exploatering.

ANALYSOMRÅDE

Analysens huvudsakliga utredningsområde sträcker sig från korsningen Valhallavägen/Körsbärsvägen till Roslagstull, se karta.

UPPLÄGG

Stadsbyggnadsanalysen består huvudsakligen av två delar; en analys och en del som belyser utvecklingsmöjligheter. Sammanfattningen är en länk mellan dessa två delar och belyser i mycket korta drag slutsatser från såväl analys som utvecklingsmöjligheter.

ANALYSOMRÅDE
Stadsbyggnadsanalysens huvudsakliga utredningsområde sträcker sig från korsningen Valhallavägen/Körsbärsvägen till Roslagstull. I analysen beaktas även ett vidare omland.

KÄLLOR

Stockholms Stad, Trafikkontoret, Tyréns. *Roslagstull programutredning februari 2009* (2009). Trafikkontoret Stockholms Stad.

KTH och Akademiska Hus. *Planeringsunderlag, KTH Campus utvecklingsplan 2009* (2009). KTH/Akademiska Hus.

Stockholms stad, Stadsbyggnadskontoret. *ALBANO - Stockholms nya universitetsområde, gestaltungsprogram för den yttre miljön, samrådsförslag för detaljplan för Albano, Norra Djurgården 2:2* (2011). Stockholms stad.

Stockholms Stad, Östermalms stadsdelsförvaltning. *Parkplan Östermalm 2009* (2009). Stockholms Stad.

Nils-Gustaf Stahre, Per Anders Fogelström mfl. *Stockholms gatunamn* (1983). Stockholms kommun.

Stockholms Stad, Trafikkontoret. *Cykelkarta Stockholm* (2011). Stockholms Stad.

www.stockholmskallan.se 2011-09-20

Stockholms Stad, Gatu- och Fastighetskontoret. *Grön stadsvandring, Östermalm*. Gatu- och fastighetskontoret. Stockholms Stad.

Stockholms Stad, Stadsbyggnadskontoret, Atkins. *Trafik PM - Detaljplan Albano* (2011). Stadsbyggnadskontoret, Stockholms Stad.

Stockholms Stad, Stadsbyggnadskontoret. *Sociotopkarta* (2003). Stadsbyggnadskontoret, Stockholms Stad.

ANALYSENS DELOMRÅDEN ENLIGT
RAPPORTENS INDELNING
Skala 1:5000, Ortofoto från Stockholm stad

0 100 200 300m

Sammanfattning

BAKGRUND OCH SYFTE

Längs Valhallavägens västra del, mellan korsningen med Körsbärsvägen och Roslags-tull har ett flertal förslag för exploatering lagts fram genom åren. Området har inte tidigare utvärderats för exploatering, trots det stora intresset.

En anledning är den mängd transporter av farligt gods som passerar på Valhallavägen. I samband med att Norra Länken öppnas 2015 förväntas den huvudsakliga andelen farligt gods ledas via Norra Länken. Detta ger nya möjligheter till utveckling samt att studera förtätning med ny bostadsbebyggelse.

Landskapslaget AB har fått i uppdrag av exploateringskontoret att ta fram en stadsbyggnadsanalys. Det huvudsakliga utredningssområdet sträcker sig från korsningen Valhallavägen/Körsbärsvägen till Roslagstull.

ANALYSENS UPPLÄGG

Rapporten är indelad i två delar; analys och utvecklingsmöjligheter. I analysdelen beskrivs områdets rådande situation och värden, både för bebyggd och obebyggd mark. Den andra delen “Utvecklingsmöjligheter” baseras på frågeställningen kring möjlighet och lämplighet av ny exploatering samt utvecklingen av Valhallavägen som stadsstråk.

ANALYS

Följande aspekter har studerats i analysen:

- gaturummets karaktär
- noder och framträdande platsbildningar
- rörelsemönster, målpunkter & vardagsstråk
- gröna samband
- terrängförhållanden
- stadens utbyggnad

Slutsatserna i analysen är att det än idag går att utläsa hur stadens gator förhållit sig till den äldre stadsplanen. Öster om KTH Campus är Valhallavägens historiska esplanadkaraktär i huvudsak bevarad. Den utgör fortfarande ett grönt gränsstråk till stenstaden. Lindalléerna är i huvudsak intakta och gaturummet tydligt definierat.

Valhallavägens gatusträckning mellan Surbrunnsgatan till Roslagstull saknar esplanadkaraktär. Sträckan är trafikintensiv, otrivsamt och storskalig. Gatusektionen är kompakt (5-filig väg), byggnaderna är högre har mindre detaljerade fasader jämfört med kvarteren angränsande i öster och det saknas rumsskapande träd. Detta försvårar sambanden med

omgivande stadsmiljö, ger ett otydligt gaturum och minskar orienterbarheten.

De mötesplatser/vistelsezoner som idag finns längs Valhallavägen ligger främst i anslutning till fyra noder. Noderna är också knutpunkter för de stråk som binder samman innerstadens integrerade struktur med den mer svårtillgängliga stadsmiljön norrut.

Den kraftigt kuperade topografin har begränsat tvärgående stråk i nordsydlig riktning över Valhallavägen till tre stråk. De blir oerhört viktiga för stenstadens samband med målpunkter norr om vägen.

I analysområdets västra del bidrar nivåskillnaderna till att Valhallavägen är kraftfullt separerad från stadsmiljön norrut. Släntpartiet och marken längs norra sidan av Valhallavägen består av markparkering, påverkad naturmark och i viss mån bebyggelse. Valhallavägens västra del saknar ett tydligt gaturum.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Analysen har resulterat i ett antal utpekade utvecklingsmöjligheter för aktuellt analysområde.

Stråket Valhallavägen

Valhallavägen har goda möjligheter att bli ett sammanhängande och attraktivt stadsstråk. Stråkets två delsträckor, esplanaden och den kompaktare västra delen, bör utvecklas utifrån sina olika karaktärer. Gatusektionens olikheter gör det möjligt att förstå och utläsa hur staden successivt har vuxit fram. Här förs ett resonemang kring olika utvecklingsalternativ för västra Valhallavägens gatusektioner. Den bör få trädplantering som hjälper till att ta ner skalan i gaturummet och som signalerar att även denna del av gatan är en del av Valhallavägen.

Tydliggör korsande entréstråk

Valhallavägen har en viktig roll som ett sammanlänkande stråk mellan innerstaden och flera betydelsefulla målpunkter bl.a. Roslagsbanan, KTH Campus med flera delområden i vetenskapsstaden. Ett antal kopplingar tvärsöver Valhallavägen och inbördes kopplingar mellan olika delsträckor längs Valhallavägen behöver stärkas.

Utveckla attraktiva mötesplatser

De noder där stråken norr om Valhallavägen möter innerstadens betydligt fler stråk har en stor utvecklingspotential. Åtgärder här bör vidtas för att stärka stadssambanden, öka

orienterbarheten och tillföra attraktiva mötesplatser. För varje nod beskrivs möjligheter att skapa t ex vistelsezoner/mötesplatser och hur stråken över platsen kan tydliggöras.

Identitet

Symbolvärdet och identiteten för entréer till analysområdet har analyserats. Tre exempel är:

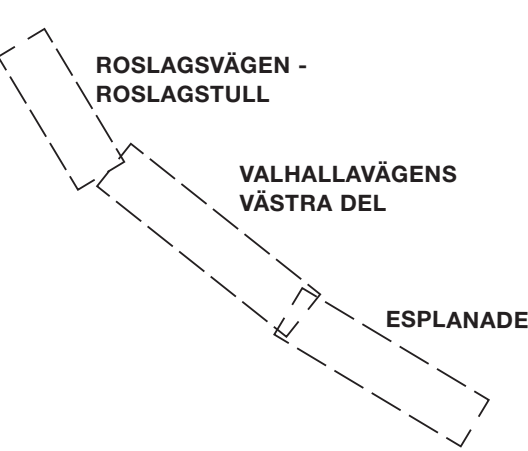
Roslagstull - stadens entré
Trafikplatsen Roslagstull ligger i ett tydligt landskapsrum. Platsen är entré till staden och dess kontrast till stenstaden bör utvecklas. Landskapsrummet bör utvecklas för att stärka den egna identiteten och samtidigt värnas som ett oexploaterat rum.

Entréer till Vetenskapsstaden
Valhallavägen angränsar nästan till Vetenskapstaden i norr och den kopplingen föreslås att utvecklas både fysiskt och visuellt. Det kan ske genom att den föreslagna vägsektionen från AlbaNova får ansluta till Roslagstull, och genom olika exploateringsåtgärder som tydliggör och lyfter fram stråken norrut från Valhallavägen.

Roslagsport - entrén till stadsdelen
”Roslagsport” är en viktig nod vars symbolvärde bör stärkas för att markera både entrén till stadsdelen och till Vetenskapsstaden och AlbaNova i norr.

Exploatering

Nya byggander vid Roslagsport kan stärka platsens funktion som entré till stadsdelen. Byggnaderna kan utformas för att bli nya spännande karaktärsbyggnader.

Valhallavägens delar bör utvecklas utifrån sina karaktärer och gestaltningssätt knytas ihop till ett sammanhängande stråk.

Ett större område med möjligheter för exploatering har utpekats i slänten norr om Valhallavägen.

Bebyggelsen bör utformas för att stärka Valhallavägens gaturum och inbjudas till stadsliv. Det kuperade storskaliga landskapet och omgivande höga bebyggelse gör att platsen tål en relativt hög exploatering som inte underordnar sig stenstadens skala. Ny bebyggelse bör inte efterlikna eller återspegla stenstaden, utan komplettera den. På så sätt är stadens årsringar avläsbara även om en ny bebyggelse tillkommer norr om Valhallavägen.

Symbol- och entrévärden bör även återspeglas i nya byggnaders arkitektur och möjliga platser för karaktärsbyggnader utpekade. Ramar och målsättning för ny exploatering bör formuleras i framtida gestaltungsprogram.

Bevarande

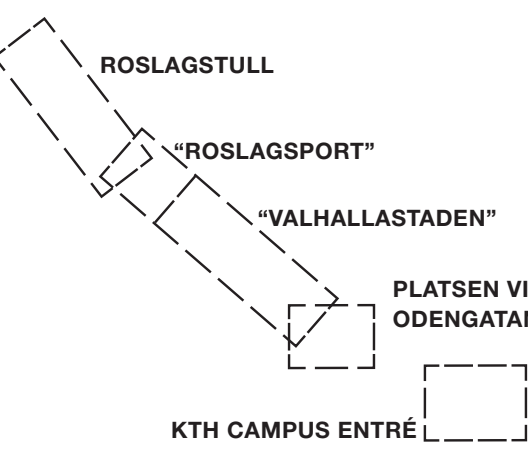
Karaktärskapande stora träd bör sparas om möjligt och mötet med stenstaden bör ske så att stenstadens värden kompletteras, utan att förminskas.

Motstående intressen

Roslagstullsparken med sina värdefulla träd (Östermalms parkplan) har ett bevarandevärde.

Nybebyggelse i parkrummet vid Roslagstullsbacken kan övervägas för att tillföra värden till “Roslagsport” och stråket till AlbaNova.

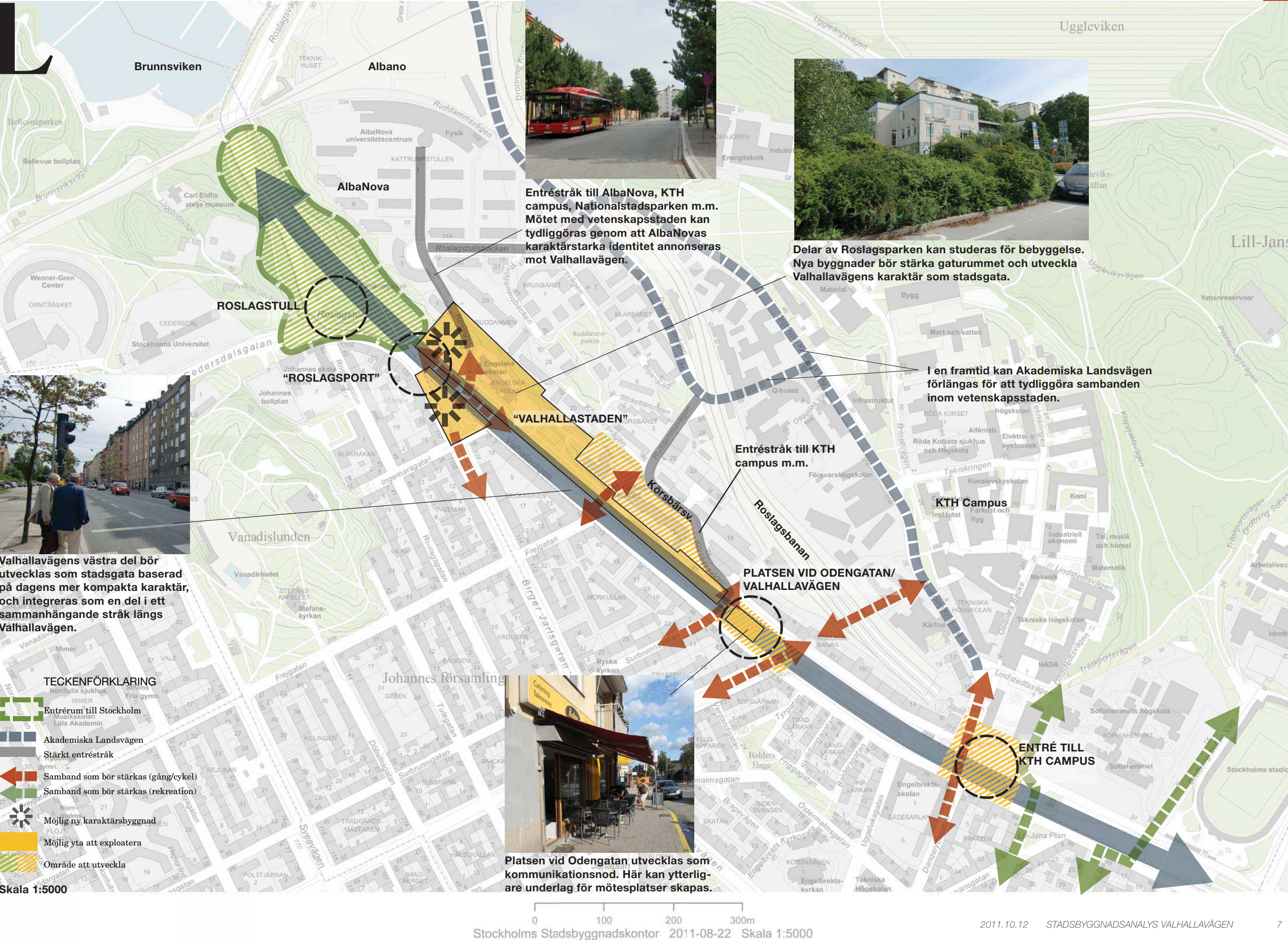
I en växande storstad kan det – trots befintliga värden – anses motiverat att beakta utpekad mark norr om Valhallavägen för nyexploatering.

Ett antal delområden har studerats och föreslås för utveckling och exploatering.

Inkom till Stockholms stadsbyggnadskontor - 2014-05-09, Dnr 2012-08809

Valhallavägen idag - analys

Introduktion

I detta avsnitt redovisas analysen av området och slutsatser från denna.

Analysen beskrivs i följande delar:

- Stråket Roslagsvägen - Valhallavägen, gaturummets karaktär
- Noder och framträdande platser
- Rörelsemönster, målpunkter & vardagsstråk
- Gröna samband - stråk, natur & parkrum
- Terrängförhållanden & gränser
- Stadens utbyggnad

Valhallavägen idag - analys

Stråket Roslagsvägen - Valhallavägen, gaturummets karaktär

Stråket Roslagsvägen - Valhallavägen består karaktärsmässigt av tre gatuavsnitt inom analysområdet;

- A. Roslagsvägen
- B. Valhallavägens västra del
- C. Valhallavägens esplanadstråk.

Här beskrivs den stadsbildskaraktär gaturummet har längs de olika gatuavsnitten längs stråket.

A. ROSLAGSVÄGEN

Valhallavägen slutar vid Roslagstull, men gatustråket upplevs fortsätta fram till Brunnsviken. Vid Roslagstull tar Roslagsvägen vid och stråket får en karaktär av trafikled, snarare än stadsgata.

Roslagsvägen ligger i ett mycket väldefinerat och tydligt landskapsrum, medan gatans närmiljö är avskalad och identitetslös. Landskapsrummet ramas in av en hög, brant bergsida i öster, bitvis bevuxen med vackra stora träd, bl.a. ek. I väster ramas gatan in av den trädbevuxna höjden. I samband med utvecklingsarbetet för Albano, föreslås en ny, mer stadsmässig utformning av Roslagsvägen i anslutning till Albano. Gatan får alléplantering på vardera sidor samt en ny planteringsyta i mitten. Körfälten är tre i vardera riktningen, men smalnas av och hastigheten föreslås att sänkas.

B. VALHALLAVÄGENS VÄSTRA DEL

Valhallavägen väster om Odengatan är en smalare, mer kompakt gata med fyra körfält samt en bussfil. Den norra sidan kantas av parkeringsytor och bakom dessa reser sig terrängen dramatiskt i trädbevuxna grönytor och bergsbranter. Gaturummet upplevs otydligt avgränsat, storskaligt och trafikintensivt. Den södra sidan ramas in av stenstaden, medan den norra upplevs osammanhängande och otydligt avgränsad. På norra sidan finns en enkelsidig lönnplantering. Trots närheten till den gröna höjdryggen som upplevs gatan sakna tillräcklig grönska.

Stenstadens täta kvartersbebyggelse, med enhetlig takfot, kantar gatan. Efter Lärkstaden har de mycket vackert dekorerade fasaderna som bidrar positivt till esplanadens karaktär längre söderut ändrat karaktär och ersatts av enklare, mörkare och högre bebyggelse. Detta ger gatan en mer storskalig och avskalad karaktär som upplevs otrivsam.

C. VALHALLAVÄGENS ESPLANADSTRÅK

Esplanaden, har i huvudsak kvar den karaktär och funktion som gatan planerades för i Lindhagens plan, 1866. Den är en grön gräns mellan den täta stenstaden och Djurgården. Det centrala promenadstråket har i stora delar ersatts av andra funktioner som parkering och busstorg. Gatan utgör idag Stockholms längsta trädplanterade innerstadsgata.

Även Odengatan har kvar sin gröna karaktär. Tillsammans synliggör de två gatorna det historiska stadsmönstret som i huvudsak kan knytas tillbaka till Lindhagens plan.

Esplanadens trädader är mest intakta i Valhallavägens östra del, från KTH Campus entré och österut. Här består lindallén av fullvuxna lindar i 4 rader som skapar en tydligt rumslik avgränsning mellan gatans östra och västra sida. Rumslikt upplevs stråken längs gatans norra och södra sidan som separata stadsrum, var för sig med en tydligt definierad sektion, präglad av trädens grönska. Stadsbildens karaktär präglas också av att fasaderna mot stenstaden i denna del är mycket omsorgsfullt utformade, med många och vackra detaljer. gaturummet upplevs trevligt, relativt intimt och grönt.

Mellan KTH Campus entré, fram till Odengatan har träden i alléraderna delvis tagits bort för att göra plats för busstorg och bussupställning. Några träd har också bytts ut och är idag avsevärt yngre och lägre än de äldre. Gatans esplanadkaraktär har tappat visuella kvaliteter och stadsrummet har tappat en betydelsefull strukturskapande komponent. Stadrummet upplevs inte lika väldefinerat. Lindarna i söder utgjorde en grön gräns som tog ned gatans skala genom att dela upp gaturummet i två delar. Här upplevs istället Valhallavägen som en bred, trafikintensiv gata präglad av sin trafik.

Valhallavägen bestod ursprungligen av ett grönt parkstråk mellan lindraderna. Detta har i huvudsak ersatts med parkering, busstorg och bussupställning. I begränsade delar finns gräs och planteringsytor kvar.

Både busstorget, parkeringsytorna och bussupställningsplatserna saknar en välordnad inramning och en stadsmässig utformning. Parkeringsytorna upplevs ostrukturerade Busstorget och bussupställningsplatserna präglas av asfaltytor som ger en trafikkaraktär snarare än en stadsmässig karaktär.

Roslagsvägen, vy söderut från gång- och cykelbanan, mot stenstadens front

Valhallavägens nyare, norra del, vy söderut i nivå med Ingemarsgatan.

Valhallavägens esplanadstråk.

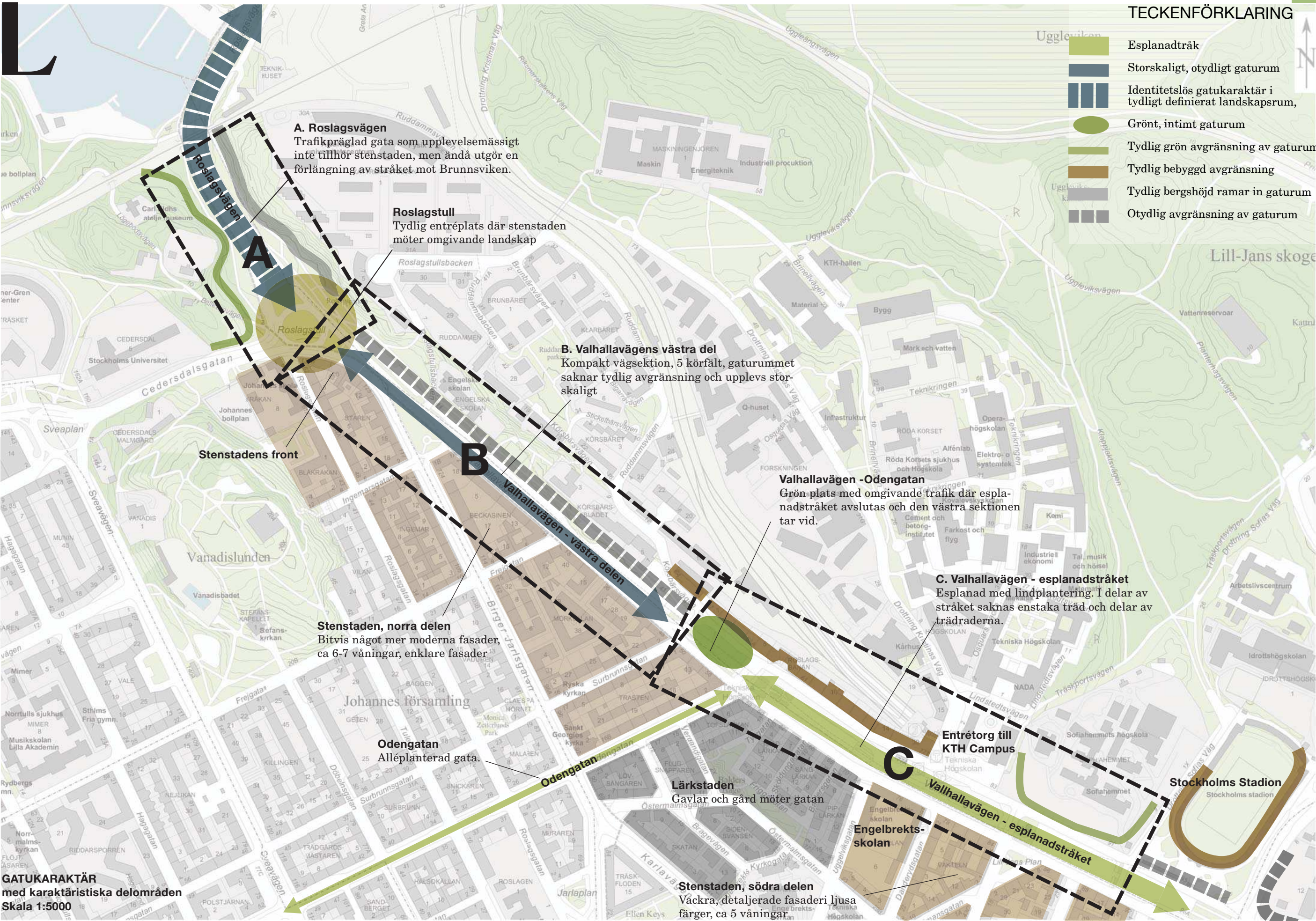
SAMMANFATTNING

- Valhallavägen har kvar sin esplanad karaktär och ursprungliga funktion som grönt gränsstråk till stenstaden.
- Det är möjlighet att utläsa hur stadens gator förhållit sig till den äldre stadsplanen genom att Valhallavägens olika karaktärer (esplanadstråket och den västra delen) kan läsas som årsringar. Det stärker kopplingen till Stockholms historia.
- Söder om KTH Campus är Valhallavägens lindallé i huvudsak intakta och här är gaturummet tydligt definierat.
- Mellan entrén till KTH Campus och Odengatan är allékaraktären sargad och träd har tagits bort på ett inkonsekvent sätt. Detta tillsammans med busstorg, bussupställning och parkeringsytor utan stadsmässig utformning gör att gaturummet upplevs trasigt och osammanhängande.
- Valhallavägens västra del saknar ett tydligt gaturum och är trafikintensivt, otrivsamt och storskaligt. Gatusektionen är kompakt, byggnaderna är högre med mindre detaljerade fasader och det saknas rumsskapande grönska.
- Valhallavägens stråk upplevs osammanhängande och svåröföståeliga p.g.a. brist på samordnad utformning.
- Bristen på tydliga stadsrum, platser och kopplingar över vägen gör att trafiken dominerar upplevelsen av gatan. Detta försvårar sambanden mellan omgivande stadsmiljö och minskar orienterbarheten i staden.
- Roslagsvägen har en betydelsefull funktion som huvudentré till staden. Roslagsvägen ligger i ett mycket tydligt och väldefinerat landskapsrum, men gatans närmaste miljö är avskalad och identitetslös. Planer finns på att uppgradera stråket i anslutning till Albano. Den föreslagna sektionen bör då följa med fram till Roslagstull.

TECKENFÖRKLARING

- Esplanadtråk
- Storskaligt, otydligt gaturum
- Identitetslös gatukaraktär i tydligt definierat landskapsrum,
- Grönt, intimt gaturum
- Tydlig grön avgränsning av gaturum
- Tydlig bebyggd avgränsning
- Tydlig bergshöjd ramar in gaturum
- Otydlig avgränsning av gaturum

Noder och framträdande platser

Valhallavägen är ett centralt stråk som knyter samman innerstaden och flera betydelsefulla målpunkter norr om gatan. På grund av barriäreffekten som terrängen och Roslagsbanan utgör finns i huvudsak endast tre stråk norrifrån. Dessa knyts samman med Valhallavägen i tre noder där innerstadens tätare nätverk av rörelsestråk strålar samman med entréstråken till KTH Campus, AlbaNova och Rudammen. De tre noderna längs Valhallavägen är mycket betydelsefulla och strategiska platser i staden. För biltrafiken är Roslagstull ytterligare en strategisk nod.

Här beskrivs samtliga framträdande platsbildningar som präglar stadsbilden längs stråket Valhallavägen - Roslagsvägen.

STRATEGISKA NODER

På grund av de barriäreffekter som terrängen och Roslagsbanan utgör finns få gång- och cykelstråk från Valhallavägen mot målpunkter norrut. Befintliga stråk knyts samman med Valhallavägen i tre huvudsakliga noder där stråken norrifrån strålar samman med innerstadens betydligt fler stråk. Utöver dessa noder utgör Roslagstull en trafiknod.

Noderna längs stråket Valhallavägen - Roslagsvägen är:

- Roslagstull
- "Roslagsport" - triangelplatsen
- Platsen vid Odengatan-Valhallavägen
- Entréplatsen till KTH Campus

Noderna är centrala och strategiska platser av betydelse för orienterbarheten i såväl stadsdelen som staden som helhet. De utgör entréer till både bostadsmiljö och betydelsefulla målpunkter som KTH Campus, Roslagsbanan, AlbaNova/Albano, tunnelbanan samt nationalstadsparken.

Valhallavägen saknar generellt ett varierat utbud av vistelsezoner och mötesplatser som tillför kvaliteter för stadslivet. Tydliga mötesplatser är betydelsefulla för orienterbarheten i staden. Lite generaliserat kan man dock säga att de vistelsezoner och mötesplatser som finns är koncentrerade till dessa tre noder.

SAMMANFATTNING

De mötesplatser/vistelsezoner som finns längs Valhallavägen ligger i huvudsak i anslutning till fyra noderna längs stråket.

1. Roslagstull

- En av stadens entréer, ett tydligt stadsrum och en central knutpunkt i vägnätet. I mötet mellan innerstad och omland framhävs två av Stockholms signum - närvaron av vatten och den karaktäristiska innerstadsbebyggelsen.

2. "Roslagsport" - Triangelplatsen

- Porten till stenstaden och stadsdelen. Platsen har en strategisk position i staden men saknar en identitetstark utformning och en tydlig funktion.
- Här ansluter entréstråket till AlbaNova inom vetenskapsstaden. Detta stråk är också betydelsefullt för att nå nationalstadsparken längre norrut.

3. Mötet Odengatan-Valhallavägen

- Platsen är en nod i staden av central betydelse för stadens rörelsestråk och möjligheter att nå viktiga målpunkter. Här möts två stadsstråk, Valhallavägen och Odengatan. Här ansluter också Körsbärsvägen, entréstråk till Rudammen, KTH Campus, AlbaNova samt nationalstadsparken. Här finns vistelsezoner av stor betydelse för stadslivet.
- Vid platsen sker övergången mellan Valhallavägens två karaktärer - esplanaden och den kompakta västra delen.
- Platsen som helhet är svårbegriplig i sin utformning och saknar en sammanhållen och tydlig identitet som tydliggör Valhallavägens kontinuitet som stråk samt platsens betydelse som nod i staden.

4. Entrén till KTH Campus

- Entrétorget för KTH Campus har ett starkt symbolvärde, men hänger dåligt samman med omgivande platser och funktioner. Stadsbilden här upplevs osammanhängande, svårorienterbar och saknar en attraktiv stadsmässig utformning. Platsernas odefinierade avgränsning bryter också av Valhallavägens stråk och bidrar till att gaturummet upplevs sargat och trasigt.

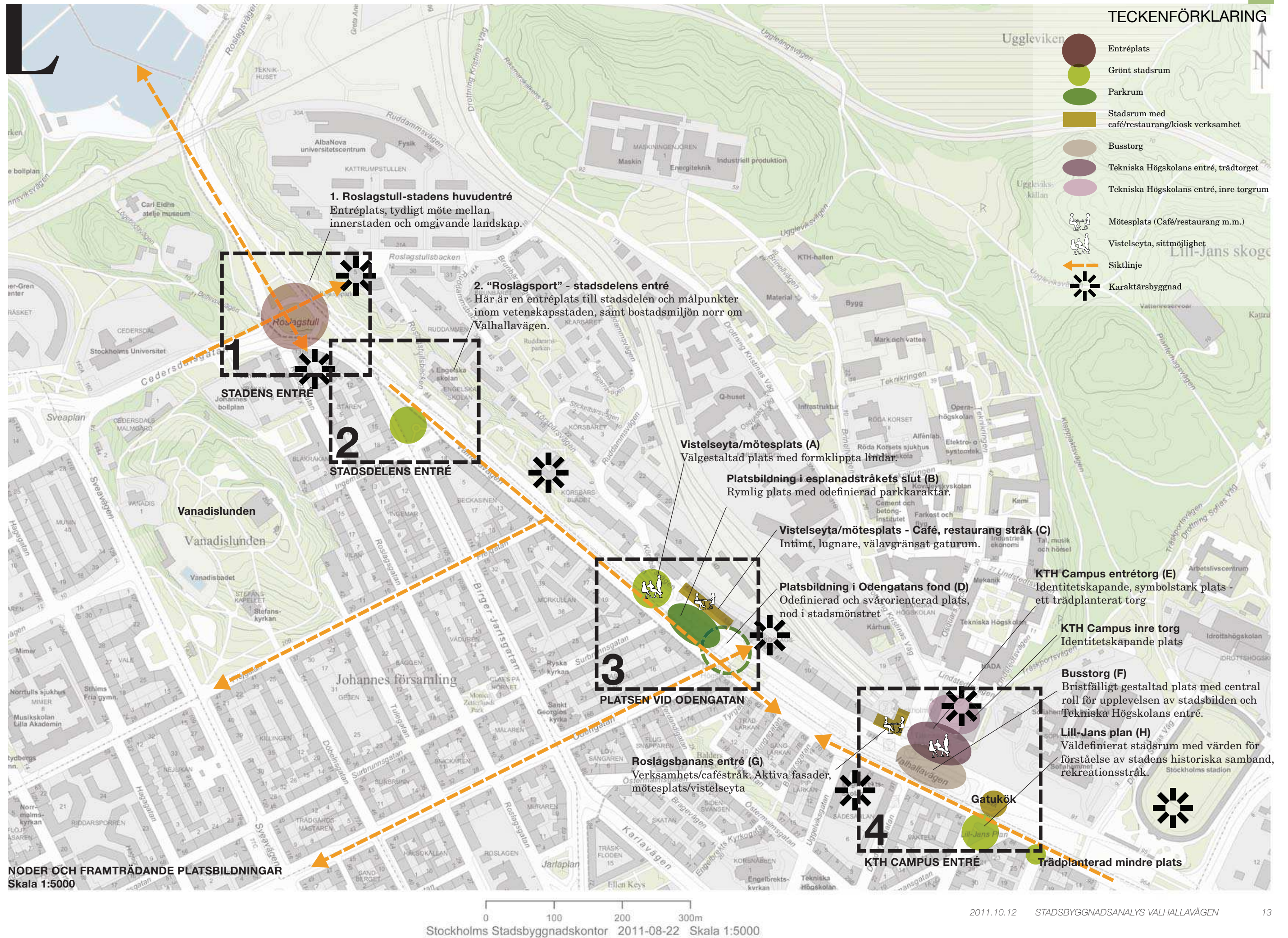

Roslagstull, en nod och en entréplats till staden.

Roslagsvägen, ett entrérum som tillsammans med Roslagstull markerar entrén till staden.

1. ROSLAGSTULL - EN AV STADENS ENTRÉER

Roslagstull är en tydlig entré till Stockholms innerstad och en knutpunkt i det övergripande trafiksystemet.

Roslagstull är ett framträdande stadsrum, främst på grund av det tydligt avgränsade landskapsrummet som framhäver mötet mellan innerstad och omgivande landskap på ett påtagligt sätt. I det smala landskapsrummet mellan höjderna kanaliseras vyer mot den täta, tidstypiska innerstaden respektive Brunnsvikens öppna vattenlandskap. I mötet framhävs två av Stockholms signum - närvaron av vatten och den karaktäristiska innerstadsbebyggelsen.

Stadsrummet närmast gatan är däremot mer identitetslöst idag, med en avskalad och intetsägande utformning.

2. "ROSLAGSPORT" - TRIANGELPLATSEN

Den triangulära platsen där Valhallavägen möter Birger Jarlsgatan har en mycket viktig entréfunktion för stadsdelen och de målpunkter som finns norr och söder om Valhallavägen. Platsen utgör en port till stenstaden nära knuten till Roslagstull.

Vid platsen knyts viktiga rörelsestråk från vetenskapsstaden samman med stenstaden. Platsen är också en nod för gröna samband mellan stadsparkerna Bellevue/Vanadislund och nationalstadsparkens stora naturområde norrut. Idag är stråken mellan grönytorna och norrut till AlbaNova och vidare till nationalstadsparken anonymt utformade och mötet med Valhallavägen mycket otidligt.

Platsen är idag upplevelsemässigt inordnad i stenstadens struktur och består av en gräsyta med en rad av enar. I sydväst avgränsas den av trädallén längs Birger Jarlsgatan samt stenstadens vackra frontbyggnader. Mot Valhallavägen och Engelska skolan saknas en tydlig avgränsning och stadsrummet upplevs odefinierat och trasigt. Platsens öppenhet i norra delen bidrar till att framhäva de vackra fasaderna som finns längs det rundade västra hörnet. I sydost samt mot hörnet i Kv Staren är byggnaderna inte lika vackra och den detaljomsorg som gör det rundade hörnet i väster till en så attraktiv stadsfront saknas. Platsen har en strategisk position och skulle kunna vara mycket värdefull för stadsbild och stadsliv. Idag saknas en identitetstark utformning och en tydlig funktion.

3. PLATSEN ODENGATAN - VALHALLAVÄGEN

Platsen för Valhallavägens möte med Odengatan är en nod i staden. Här ansluter Körsbärsvägen, ett entréstråk till Rudammen och ett sekundärt entréstråk till KTH Campus, AlbaNova, Albano samt nationalstadsparken. Platsen har en central betydelse för stadens rörelsestråk och möjligheter att nå betydelsefulla målpunkter av intresse för ett stort omland. Här finns också en nedgång till tunnelbanan.

A. Vistelseyta vid Körsbärsvägen

Vid korsningen Valhallavägen - Körsbärsvägen finns en liten, omsorgsfullt utformad och väldefinierad plats med ett porlande vattenspel, sittplatser och en inramning av låga naturstensmurar samt formklippta lindar. Platsen har en vacker symetrisk utformning med naturstensdetaljer lika de som ramar in platser och stråk i slänten mot Katrumstullen.

Platsen har ett värde för både stadsliv och stadsbild, då den utgör en av få vistelsezoner längs Valhallavägen där det finns möjlighet att sätta sig ned i en välgestaltad och ombonad miljö. Dess karaktäristiska utformning och tydliga identitet gör den till en plats att orientera sig efter i stadslandskapet.

Idag förtas platsens kvaliteter av trafikens buller och avsaknaden av tydliga samband till omgivande stadsstruktur. Bristen på samband beror huvudsakligen på att stadsrummet som helhet är osammanhängande och otidligt här. En tydligare integrering i omgivande stadsmiljö skulle stärka platsens kvaliteter avsevärt.

Korsningen Valhallavägen - Körsbärsvägen. Ett stråk med caféer & restauranger utgör en av få vistelsezoner/mötesplatser längs Valhallavägen. Platsen ramas in av grönska och upplevs intim, trots omgivande trafik (C).

Vackert utformad vistelseyta vid Körsbärsvägen (A). Platsen är dåligt integrerad i omgivande stadsmiljö.

Ett café/restaurang stråk vid Körsbärsvägen (C), värdefullt tillskott för stadslivet längs Valhallavägen.

B. En parkyta i Valhallavägens mitt

I höjd med Odengatan, vid en parkliknande platsbildning, skiftar Valhallavägen karaktär och övergår från esplanad till en smal gatusektion. Platsen består av buskar och höga träd, men saknar en genomarbetad och välgestaltad utformning. Här finns ett fåtal sittytor.

Platsen skulle kunna ha en strategisk funktion att knyta samman Valhallavägens två delstråk. Idag utgör den en visuell barriär som försvårar överblickbarheten och möjligheten att uppfatta Valhallavägens riktning och kontinuitet. I nära anslutning till Odengatan byter Valhallavägen riktning, vilket gör att siktlinjen längs gatan bryts. Detta bidrar till att gatans kontinuitet är svår att uppfatta.

C. En mötesplats

I byggnaden vid entrén till Körsbärsvägen finns ett café- och restaurangstråk. Stråket ramar in av grönskan i Valhallavägens mitt samt en trädrad av Oxel. Trots närheten till Valhallavägen upplevs det intimt och lugnt. Denna yta har ett stort värde för stadslivet och utgör en av få tydliga mötesplatser längs Valhallavägen.

D. Mötet med Odengatan

Valhallavägen och Odengatan är båda ursprungligen stråk, daterade till Lindhagens planer. Odengatan är lång och rak vilket innebär att platsen här också karaktäriseras av de långsträckta vyerna söderut. Från Odengatan ligger en av Valhallavägens svagt rundade byggnader i fonden och utgör ett landmärke i staden.

Platsen vid korsningen med Odengatan är idag mycket otydlig och svårbegriplig. Övergången mellan Valhallavägens esplanadstråk och den västra delen sker på ett otydligt sätt. Denna plats är en relativt generöst tilltagen yta som är dåligt tillvaratagen.

4. ENTRÉ TILL KTH CAMPUS

Vid entréområdet till KTH Campus samlas idag en mängd funktioner och platsen upplevs sammantaget rörig, oöverskådlig och saknar en stadsmässig utformning som markerar platsens dignitet i staden.

E. KTH Campus entrétorg - symbolplatsen

Det trädplanterade entrétorget till KTH Campus är ett mycket karaktärskapande, historiskt intressant stadsrum med stort symbolvärde för staden. Platsen består idag av flera sammanhängande rum. Närmast Valhallavägen finns den trädplanterade torgyta som idag så tydligt symboliserar entrépunkten till KTH. Här når man vidare in i högskoleområdet under ett lågt trädtag. Det trädplanterade torget knyts samman med en mer dold plats innanför där en stor fontän ligger i fonden. Symbolplatsen KTH och den verkliga entrén är idag inte samma plats. Stråket in till KTH:s verksamheter följer Drottning Kristinas Väg och är därmed förskjutet i relation till entrén.

F. Busstorg

I anslutning till KTH:s entrétorg ligger ett busstorg omgiven av Valhallavägens två körbanor. Detta präglas av asfaltytor och saknar en stadsmässig utformning med variation av material, belysning m.m. Busstorget är också otydligt kopplat till såväl staden som KTH.

G. Roslagsbanan

Norr om trädtorget ligger entrén till Roslagsbanan. Denna upplevs idag anonymt placerad och stråken till denna kommunikationsnod går på ett svårbegripligt och otydligt sätt över Valhallavägen till innerstaden.

H. Lill-jans plan

Lill-Jans plan från 1887 är uppkallad efter krogen Lill-Jans i sin tur uppkallad efter innehavaren som även var skogsvaktare och hovjägare. Gården var ett hovjägarboställe intill staketet mot Djurgården. Härifrån bevakades de kungliga jaktmarkerna sedan 1600-talets slut. Lill-Jans plan är en väldefinierad öppen plats, med gräs, buskar och träd, omgiven av stenstadens täta bebyggelse. Via Engelbrekts-gatan kopplas Valhallavägen här samman med Humlegården. Norr om KTH Campus ligger ett vidsträckt naturområde, Lill-Jans skogen, de kungliga jaktmarkerna under 1800-talets slut. Lill-Jans skogen sträcker sig ned mot Valhallavägen i en smal grön kil mellan Sophia hemmet och KTH Campus. Grönskan når idag inte ända fram och det stora skogsområdet ligger därför anonymt dold bakom bebyggelse.

KTH Campus symbolstarka entrétorg (E) ligger idag förskjutet till den faktiska entrén vid stråket längs Drottning Kristinas Väg.

Lill-Jans plan ett tydligt stadsrum, med intressanta historiska kopplingar till Lill-Jans skogen och Humlegården. (H).

Entrén till Lill-Jans skogen, en undanskymd smitväg bakom KTH:s entré.

Rörelsemönster, målpunkter & vardagsstråk

Här beskrivs Valhallavägens och närliggande Roslagstulls trafiksituation. Roslagstull är ett nav i Stockholms övergripande trafiksystem både för bilar och cyklar. Valhallavägen är ett kraftigt trafikerat biltrafikstråk men också ett betydelsefullt rörelsestråk mellan innerstaden och de kluster av högskoleverksamheter som finns placerade i KTH, AlbaNova och Albano.

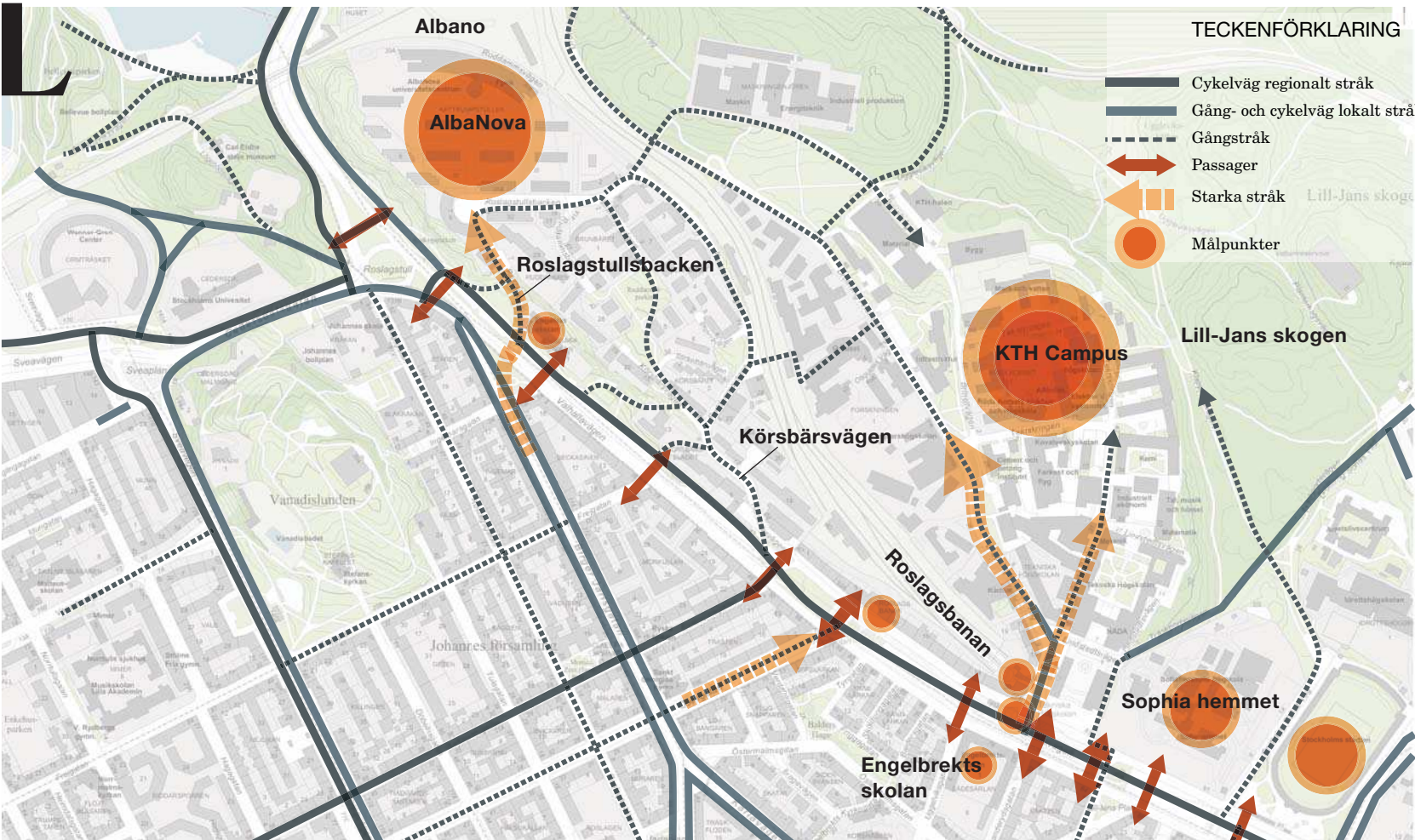
BILTRAFIK
Roslagstull är ett nav i Stockholms trafik och 40 000 bilar passerar varje dygn. Norra länken som beräknas bli färdig 2015 kommer sträcka sig mellan Karlberg och Värtan får en tunnelpåfart i östra delen av trafikplatsen.

Valhallavägen är starkt trafikerad med en trafikmängd om cirka 40 - 50 000 fordon per dygn. På grund av transporter till och från Värtahamnen utgör den tunga trafiken en större andel av den totala trafikmängden än normalt. Beroende på när färjor anlägger och lossar från hamnen, sker de tunga transporterna på Valhallavägen stötvis under dygnet.

Då Norra länken öppnas beräknas Valhallavägen avlastas genom att en stor del av den tunga trafiken leds om via den nya tunneln. Enligt Trafikkontoret förväntas även den totala trafikmängden minska något, men av erfarenhet från tidigare liknande vägbyggen förväntas trafikmängden öka igen efter några år, beroende på ökad framkomlighet på Valhallavägen och till följd av nyexploateringar.

CYKELVÄGNÄTET
Det är 6.500 cyklister dagligen (2008) i det regionala cykelstråket som passerar Roslagstull. I samband med Norra länkens påfart i Roslagstull måste cykelvägen byggas om och förläggas i tunnel under påfarten. Det regionala cykelstråket fortsätter längs Valhallavägens norra sida och passerar flera parkeringsskepp. Denna lösning är inte optimal ur trafiksäkerhetssynpunkt. Vid korsningen med Surbrunnsgatan går cykelvägen i mitten av Valhallavägen och knyter an till Surbrunnsgatans cykelbana.

Albano planeras för ett stort antal studenter, anställda, boende och de flesta antas resa med kollektivtrafik, cykla eller gå. För att koppla ihop Albano med omgivande områden planeras ett nytt cykelstråk mellan Albano och Norra stationsområdet. Denna leds via en bro över Roslagsvägen parallellt med Värtabanan. Ett cykelstråk planeras parallellt med Roslagsbanan, från Ruddammsvägen in till Albano.

Övergripande cykelvägnätet, ej i skala

GÅNGSTRÅK
Den friare byggnadsstrukturen och de topografiska förutsättningarna på den norra sidan av Valhallavägen gör att gång- och cykelstråken är otydliga och har en oklar koppling till Valhallavägen. Stråken står i stor kontrast till de tydliga stråken, med långa siktlinjer längs kvartersgatorna i stenstaden söder om Valhallavägen. Gångvägar från Valhallavägen mot Ruddammen går på skrå upp i slänten och är delvis utförda i trappor. Orienterbarheten är därför låg norr om Valhallavägen och målpunkterna ligger anonymt placerade i förhållande till innerstaden. För boende i området kan avskildheten upplevas som positiv.

Roslagsbanan är en stark barriär mellan Ruddammen och KTH campus. Två broar över banvallen förbinder de båda områdena.

De starkaste gångstråken inom det studerade området är i punkten som förbinder tunnelbana och buss med KTH campus entré och Östra Station. Från platsen leder ett stråk nordväst in i KTH campus. Busstorget utgör en både fysisk och visuell barriär för gående och cyklister.

ENTRÉSTRÅK TILL VETENSKAPSTADEN
Roslagstullsbacken - AlbaNova, Albano, KTH
Roslagstullsbacken är ett huvdentréstråk till AlbaNova och ett sekundärt entréstråk till det planerade Albano samt västra KTH Campus. Stråket är idag helt oannonserat och saknar en utformning som tydliggör kopplingen till vetenskapsstaden.

AlbaNova och Albano blir delar i en växande universitetsområde för högre utbildning, forskning samt inslag av student- och forskar-

bostäder, service med mera. I föreslagen detaljplan för Albano, trafik pm 110601, avses gång- och cykelvägnätet utvecklas för att knyta samman de olika delarna inom Vetenskapsstaden. I översiktsplanen för Stockholm anges också att det är angeläget att skapa attraktiva entréer till omgivande rekreationsområden från nya Albanoområdet. I Utvecklingsplan 2009 för KTH Campus, redovisas planer på att förlänga Akademiska Landsvägen till ett stråk som kopplar samman vetenskapsstadens olika delar. Roslagstullsbacken får i detta perspektiv en mycket mer integrerad plats i vetenskapsstaden, med en direkt koppling till Akademiska stråket.

I samband med att vetenskapsstaden växer ökar antalet gående och cyklister som rör sig i området.

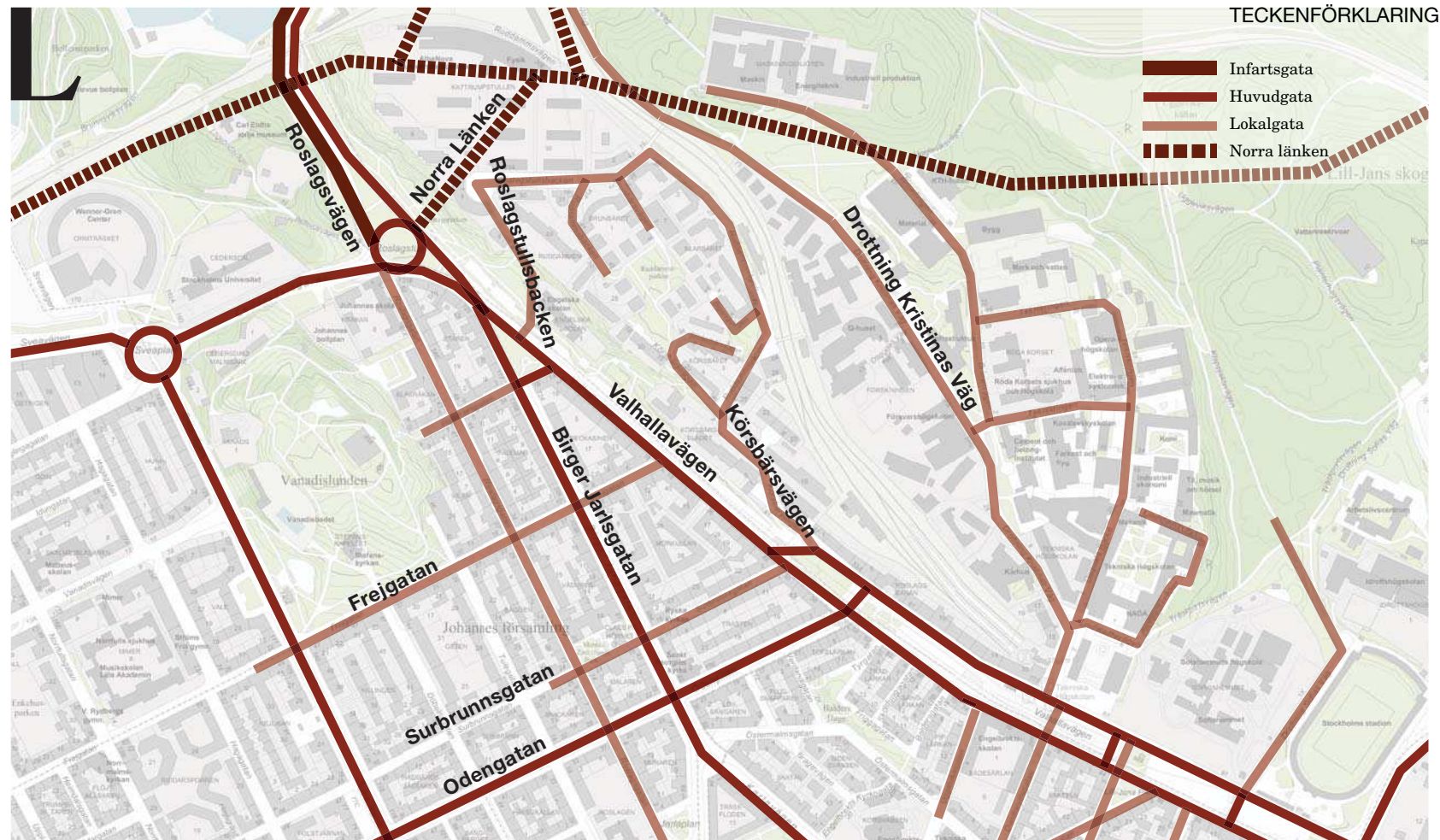
Körsbärsvägen - KTH Campus

Körsbärsvägen är entrégata till Rudammens bostadsområde, bussgata till AlbaNova och en sekundär entrégata till KTH campus via en gång- och cykelbro över Roslagsbanan. Det finns idag få entréer till KTH campus, så även om denna entré är sekundär utgör den en av endast tre entréer där man kan nå in till högskolans område från Valhallavägen och innerstaden.

Körsbärsvägens betydelse som entréstråk till både boendemiljö och stora målpunkter inom vetenskapsstaden annonseras inte genom gatans utformning. Mötet med Valhallavägen är otydligt och ligger något oklart vid sidan av Valhallavägens huvudsakliga riktning. Mot Valhallavägen präglas Körsbärsvägen av en bred gatusektion, lastintag och stängda fasader. Nivåskillnaderna gör att husen har ett oklart förhållande till gatan och gaturummet upplevs därför odefinierat. Längre upp i backen får gatan en grönare, mer ombonad karaktär och gatusektionen smalnar av.

SAMMANFATTNING

- Valhallavägen är ett starkt trafikerat stråk. I samband med att Norra länken tas i bruk kommer mängden tung trafik att minska, medan övrig trafik på sikt förväntas vara konstant.
- Gång- och cykelstråken på Valhallavägens norra sida är överlag otydliga och har en oklar koppling till Valhallavägen. Detta försämrar orienterbarheten och medför att målpunkter norr om Valhallavägen tex. AlbaNova och KTH Campus ligger anonymt placerade i relation till innerstaden.
- Stråken på Valhallavägens södra sida är relativt tydliga med en hög orienterbarhet.
- Det finns i princip tre noder där de huvudsakliga stråken norrifrån korsar Valhallavägen. Att det är så låg integrering mellan norra och södra sidan beror på att antalet stråk österut är få p.g.a. barriäreffekten från terrängen, Roslagsbanan m.m.

Övergripande biltrafikstråk, ej i skala

Vid entréområdet till KTH finns stora gångtrafik stråk mellan tunnelbana, bussar och Roslagsbanans station och KTH-området.

Bild ovan; Roslagstullsbacken är ett av endast tre stråk som leder från Valhallavägen till bostads/verksamhetsmiljön norrut.

Bild till höger; Vetenskapsstadens huvudsakliga områden. Ur Planeringsunderlag, KTH Campus, utvecklingsplan 2009.

Gröna samband - stråk, natur & parkrum

Valhallavägen har historiskt varit en grön gräns mellan stenstaden och stadens yttre delar.

Idag utgör den Stockholms längsta trädplanterade innerstadsgata, med en strategisk plats mellan flera av innerstadens stadsparker och Nationalstadsparken. Grönskan är delvis splittrad och saknas i dess norra del.

Valhallavägen har en betydelsefull roll som sammanlänkande stråk mellan stadens gröna rekreationsytor.

NATIONALSTADSPARKEN
Gränsen för nationalstadsparken ligger nära aktuellt område. Ett stenkast från den bullriga och starkt trafikerade Valhallavägen finns Lill-Jansskogen med naturmiljö och tysta rekreationsområden. Bellevue ingår i Nationalstadsparken och erbjuder utblickar över Brunnsviken. Parken anlades i slutet av 1700-talet i engelsk parkstil med öppna gräsytor, slingrande gångvägar och dungar av träd.

Nationalstadsparkens rekreationsområden nås från Valhallavägen via gångvägen intill entréplatsen till KTH campus. Den visuella kopplingen är svag på grund av Sophiahemets inhägnad som breder ut sig västerut i detta snitt och omöjliggör en rak gångväg från Valhallavägen till skogen. Lill-Jansskogen nås också via gångvägar genom Ruddammen och broar över Roslagsbanan. Dessa kopplingar är otydliga för människor som inte är bekanta med området.

STENSTADENS GRÖNOMRÅDEN
I den täta stenstaden anlades esplanaderna eller de breda trädplanterade gatorna för att få in luft och ljus i staden. De svårbyggda kullarna sparades och blev stadens nya parker. Bergsparkerna var främst tänkta att nyttjas för promenader och utformades med slingrande mycket formade gräsytor och många sorters träd.

PARKER OCH GRÖNA VÄRDEN I NÄRMILJÖN
I Östermalms Parkplan anges att Rudammen har god till begränsad tillgång till friytor medan innerstaden har mycket begränsad tillgång. Detta innebär att behovet av fungerande stråk mellan Nationalstadsparken och stadens parker är stort. Följande platser finns med i Östermalms parkplan.

1. Valhallavägen - esplanad
Brett gatustråk med trädplantering i mitten. Esplanaden, som är ett viktigt stråk till Gärdet och Nationalstadsparken, har mycket stort stadsbildsvärde och skulle kunna bli en grön oas för Östermalmsborna. Valhallavägen anges också som riksintresse för Kulturminnesvärden. Angivet mål: Bevara och utveckla esplanaden. Behov av upprustning.

2. Roslagstull
Parkrummet avgränsas av Bellevueparkens och Ruddammens bergsbranter och av Vasastans husfasader. Mellan vägbanor och trafikytor finns klippta gräsytor och ett tiotal klotlönnar. Asfalterade gång- och cykelvägar löper i gräsyterna längs vägbanorna. Angivet mål: Utveckla platsen till en välkomnande trafikplats ochentréport till Stockholm.

3. Roslagsparken
Omfattar hela parkstråket norr om Valhallavägen från Körsbärsvägen till Roslagstullsbacken. Parken är en kvarterspark/bergspark från 1940-talet med murar, lekplats och stigar. Angivet mål: Utveckla parken till en attraktiv och funktionell kvarterspark

4. Torg vid Valhallavägens västra del
Grön plats som är del av stadsstrukturen. Platsen är ett kvadratisk torg omgärdat av låga granitmurar och formklippta lindar. Beläggningen utgörs av betongplattor med ett mönster av smågatsten. Parksoffor står längs murens innerkant och en liten upphöjd damm finns i torgets mitt. Angivet mål: Utveckla torget till en attraktiv sittplats.

5. Rudammsparken
Ruddammsparken är en kvarterspark av stort värde för närområdet. Parken var tidigare en del av den Kungliga jaktparken och har även varit en del av Epidemijukhusets park. 1980 bebyggdes området med bostäder i nyfunktionalistisk stil och delar av den gamla sjukhusparken sparades. Angivet mål: Bevara nuvarande karaktär och värden

6. Lill-Jans plan
Grön plats som är del av stadsstrukturen. Platsen anlades 1896 i samband med Valhallavägens utbyggnad. Den triangelformade gatuplanteringen inramades av vita björkstammar. Angivet mål: Utveckla parken till en attraktiv park för ro och avkoppling.

GRÖNA SAMBAND
Ett par gröna stråk har identifieras och kan stärkas i området. Närheten mellan stenstadens anlagda parker och de stora rekreationsområdena i nationalstadsparken möjliggör attraktiva stråk som knyter samman grönytor av skild karaktär och kvalitet.

Humlegården - Lill-Jansplan - Lill-Jansskogen
Lill-Jansskogen går ner i en kil mot Valhallavägen strax öster om KTH Campus entré, mitt emot Lill-Jansplan. Genom att rätta gångvägen från Valhallavägen mot Lill-Jansskogen och eventuellt stärka med skyltning kan närheten till skogen bli mer påtaglig och ges en ökad orienterbarhet. Förbi Lill-Jansplan, den gröna triangulära platsen, längs Engelbrektskatan når man Humlegården.

Bellevue - Uggleviken
Genom det planerade nya cykelstråket på en bro över Roslagsvägen skapas ett rakt och gent stråk mellan Bellevue och Uggleviken. Idag rör man sig mellan de båda grönområdena via Roslagstullsbacken och en broförbindelse över Roslagsbanan. En omgestaltning av Roslagstullsbacken kan tydliggöra att den är en länk till nationalstadsparkens stora naturområden.

Vanadislunden-Ruddammsparken-Uggleviken
Mellan Vanadislunden och naturområdena norr om Valhallavägen rör man sig idag via trappor och gångvägar. Gångstråket genom Ruddammen är otydligt mötet med Valhallavägen.

Roslagsparken följer valhallavägen som ett långsträckt smalt parkstråk med gångvägar, små platser och passager till Rudammen.

SAMMANFATTNING

- Valhallavägens esplanad är ett betydelsefullt grönt stråk och en länk mellan stadens parker och naturområden.
- Goda samband mellan och till stadens parker och nationalstadsparken är av stor betydelse, men idag är dessa samband få och otydliga.
- I Östermalms parkplan finns mål och riktlinjer för de gröna ytor, parker och gröna trafikplatser som ligger inom eller i anslutning till analysområdet.
- Där Valhallavägens gröna allékaraktär är intakt upplevs stråket som en del av stadens grönstruktur. Där trädtrader tagits bort förlorar vägen sin gröna karaktär och därmed upplevelsen av att vara en länk i grönstrukturen.

Terrängförhållanden & gränser

Valhallavägens västra del följer längs en höjdrygg som sträcker sig från Körsbärsvägen till Roslagstull. Höjdryggen bidrar till att det finns kraftiga nivåskillnader mellan Valhallavägen och stadsmiljön norrut. Höjdryggen utgör tillsammans med Roslagsbanan kraftiga gränser / barriärer i stadslandskapet.

HÖJDRYGGEN NORR OM VALHALLAVÄGEN
Förkastningsbranten på Valhallavägens norra sida utgör en markant gräns i stadslandskapet. I anslutning till Roslagstulls landskapsrum bidrar den till att stadsrummet får en tydlig och kraftfull inramning. Nivåskillnaden är som störst i anslutning till Roslagstull, ca 25 m mellan Roslagsvägen och studentbostäderna vid AlbaNova. Österut sjunker höjdryggen ned. Efter Körsbärsvägen har marken i norr nästan sjunkit ned i nivå med Valhallavägen.

Den kraftiga nivåskillnaden skapar en påtaglig gräns som visuellt delar stadslandskapet i två delar. Terrängen utgör en fysiskt barriär som försvårar möjligheterna att röra sig mellan Valhallavägen och bostads/universitets/verksamhetsmiljön norrut. Idag finns två huvudsakliga stråk som knyter samman Valhallavägen med stadsmiljön norrut; Roslagstullsbacken och Körsbärsvägen. Utöver dessa finns gångstråk genom grönytan norr om kv Körsbärsbladet och ett gångstråk genom Kv Körsbärsbladet. Gångstråken upplevs otydliga och det är svårt att uppfatta hur de förhåller sig till omgivande miljöer. Terrängförhållandena innebär att både gångstråk och vägar har branta lutningar.

ROSLAGSBANAN
Roslagsbanan sträcker sig norr om AlbaNova och Rudammen fram till entréplatsen för KTH Campus. Här finns också entrén till Roslagsbanans perronger. Detta minskar tillgängligheten för pendeltågsresenärer och stärker Roslagsbanans barriäreffekt.

SAMMANFATTNING

- Roslagsbanan och förkastningsbranten mot Valhallavägen skapar kraftiga barriärer som skär av stadslandskapets samband.
- Som en följd av detta finns idag endast tre stråk från Valhallavägen till stadsmiljön och målpunkter norr om vägen. Dessa blir därmed oerhört viktiga för stadens samband.

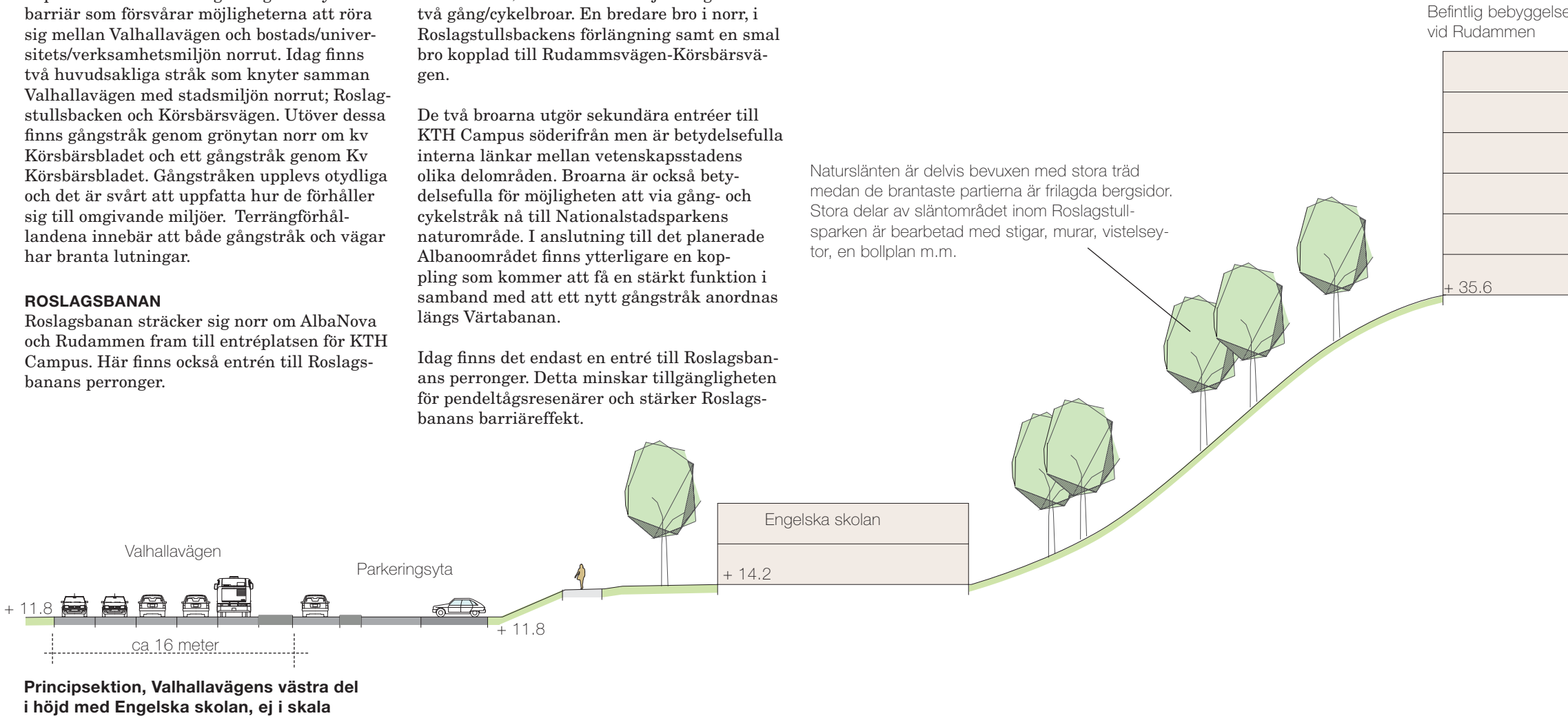
Järnvägen utgör en barriär som delar Vetenskapsstaden (KTH Campus, AlbaNova, Albano och Frescati) i två delar. Över järnvägen finns två gång/cykelbroar. En bredare bro i norr, i Roslagstullsbackens förlängning samt en smal bro kopplad till Rudammsvägen-Körsbärsvägen.

De två broarna utgör sekundära entréer till KTH Campus söderifrån men är betydelsefulla interna länkar mellan vetenskapsstadens olika delområden. Broarna är också betydelsefulla för möjligheten att via gång- och cykelstråk nå till Nationalstadsparkens naturområde. I anslutning till det planerade Albanoområdet finns ytterligare en koppling som kommer att få en stärkt funktion i samband med att ett nytt gångstråk anordnas längs Värtabanan.

Idag finns det endast en entré till Roslagsbanans perronger. Detta minskar tillgängligheten för pendeltågsresenärer och stärker Roslagsbanans barriäreffekt.

Förkastningsbranten mellan valhallavägen och Rudammen är en kraftig barriär i stadslandskapet. Bebyggelse i släntpartiet har idag ett oklart förhållande till både Valhallavägen och ovanförliggande stadsmiljö. Vy från Valhallavägen mot Engelska Skolan.

Stadens utbyggnad

Valhallavägen anlades ursprungligen som ett grönt esplanadstråk tänkt att utgöra gräns till stenstaden. Stenstaden söder om Valhallavägen växte snabbt fram, medan bebyggelsemiljön norr om vägen byggdes ut etappvis. Valhallavägen och omgivande stadsmiljö präglas fortfarande av den historiska framväxten. Här finns 100 år av arkitekturhistoria, tydligt avläsbar i stadsmönstret och de olika arkitektoniska stilar som präglar stenstaden, Rudammen och KTH Campus.

HISTORISKA PORTAR I STADEN

Sedan början av 1700-talet var Roslagstull en stadstull till Stockholm vid infarten från Roslagen. Vid samma tidsperiod låg porten till Kungliga Norra Djurgården vid nuvarande Lill-Jansplan, där skogvaktaren Johan “Lill-Jan” Persson drev krog och övervakade ingången till de kungliga markerna. Valhallavägen, ursprungligen kallad “Gränsvägen mot Djurgården”, fick sitt namn 1885. Den var en av esplanaderna som fanns med i Lindhagens stadsregleringsplan, 1866, och var tänkt att utgöra ett grönt parkstråk som fungerade som gräns till stenstaden.

VALHALLAVÄGEN

På 1880-talet påbörjades arbetet med nuvarande Valhallavägen. På gatans södra sida expanderade staden snabbt och husfasaderna knöts samman. Norr om Valhallavägen låg Svea Artillerirgemente som byggdes samtidigt som esplanaden. Roslagsbanan anlades också i slutet av 1880-talet och stäckte sig då hela vägen till Humlegården. Vid sekelskiftet planterades Valhallavägen med fyra rader av lindar och esplanaden knöts samman med Odengatan (Rörstrandsboulevarden). Valhallavägen förlängdes österut när Gärdet byggdes.

STADENS UTBYGGNAD LÄNGS

VALHALLAVÄGEN

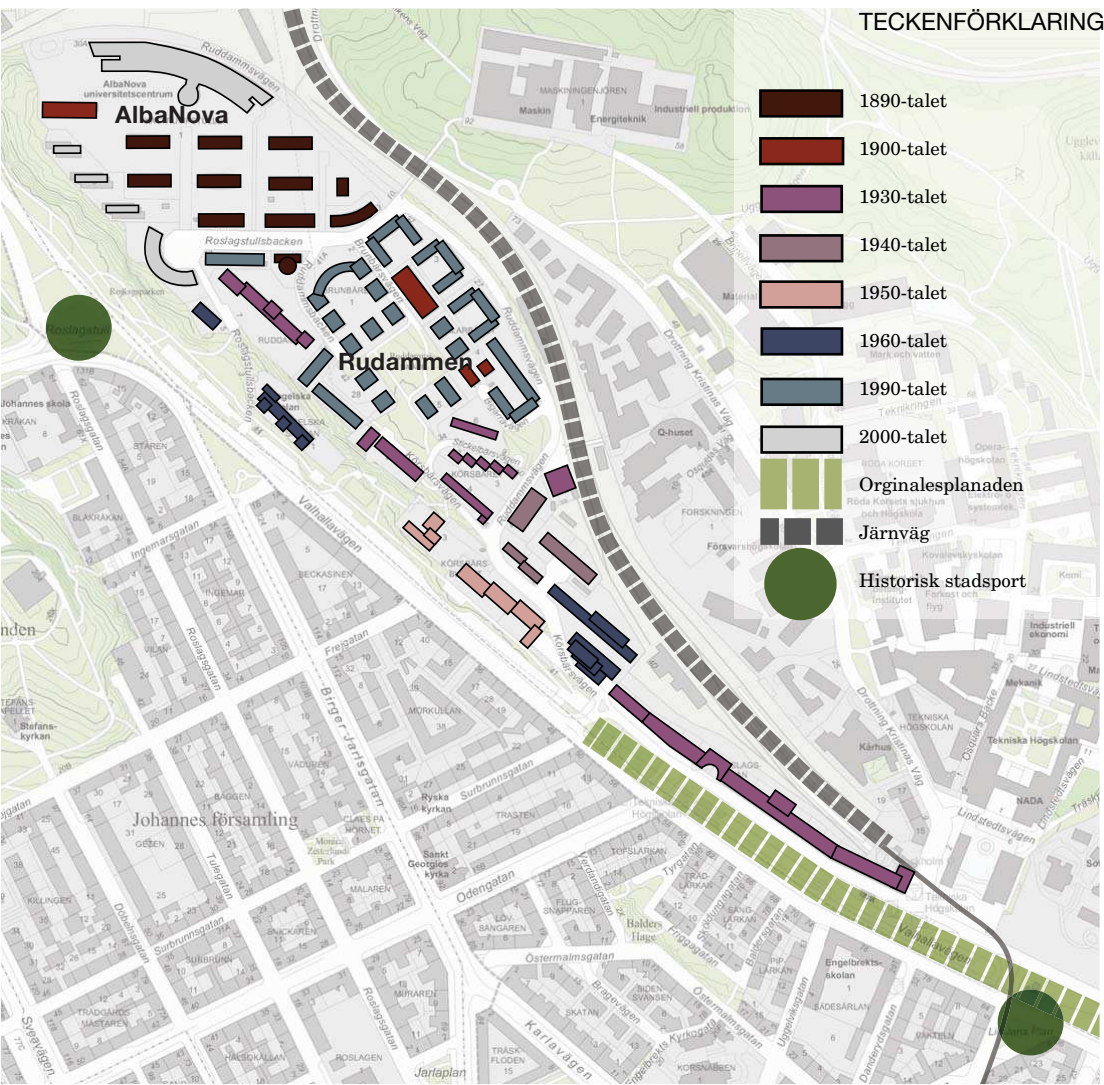
På höjden norr om Valhallavägen förlades verksamheter som behövde ligga avskilt från staden. Roslagstulls epidemisjukhus byggdes först och blev snart granne med ett renhållningsverk. Stegvis under 1900-talet flyttade fler institutioner hit som Sophiahemmet, statliga institutioner och högskolor. Verksamheterna fick fortgå relativt ostört fram till 1930-talet då flerbostadshus byggdes i Rudammen. Släntområdet mellan Valhallavägen och Rudammen bebyggs i omgångar med tillfällig bebyggelse, bland annat nödbostäder under 1940-talet. På 1940-talet bebyggdes också området kring Körbärsvägen och Östra station.

Kopplingen till Norra Djurgårdens friområden hindrades först av djurgårdstaketet och sedan kom Roslagsbanans spår att vara en barriär. Kontakten mellan bebyggelsen på höjden och stenstaden har skurits av med höjdskillnaden.

Under decennierna förändrades både bebyggelsen och dess användning. Sjukhuset drevs fram till 1960-talet och omvandlades sedan till univeritetslokaler. Renhållningsverket lades ned. På 1990-talet förtätades Ruddammen med ytterligare bostäder och endast ett fåtal gamla byggnader bevarades inne bland de nybyggda bostadskvarteren. Resultatet på höjden är en blandstad, med en mix av funktioner, stilar och åldrar från 1900-talet fram till idag.

SAMMANFATTNING

- Valhallavägen är den gröna esplanaden som markerar gränsen mellan innerstad och stadens omland.
- Det avskilda läget norr om Valhallavägen utnyttjades och hit förlades funktioner som kräver stora ytor eller var störande för befolkningen i staden.
- Från 1930-talet och framåt har området kompletterats med bostäder och verksamheterna är inte längre störande för staden.

STADENS UTBYGGNAD
ej i skala

1899 års karta över Stockholm, Greneralstabens Litografiska anstalt, Alfred Bentzer, 1899.

Utvecklingsmöjligheter

Introduktion

I detta avsnitt redovisas de utvecklingsmöjligheter som analysen av området leder fram till.

Avsnittet om utvecklingsmöjligheter beskrivs i två delar:

- Valhallavägens stråk
- Fyra delområden

Under delen Valhallavägens stråk beskrivs gatans karaktär och de utvecklingsmöjligheter som finns för att stärka och tydliggöra det sammanhängande rörelsestråket från KTH Campus till Roslagsvägen/Roslagstull.

Under delen om de fyra delområdena beskrivs platser längs stråket och hur dessa kan utvecklas för att stärka sin identitet, tydliggöra samband eller exploateras.

Utvecklingsmöjligheter - Valhallavägens stråk

Valhallavägen bör stärkas i sin roll som ett centralt stadsstråk som länkar samman stenstaden med norra stadsdelarna och betydelsefulla målpunkter i staden.

Upplevelsen av gatan som ett sammanhängande stråk bör förbättras genom en samordnad utformning där esplanadstråket och den västra delen tydligt knyts samman.

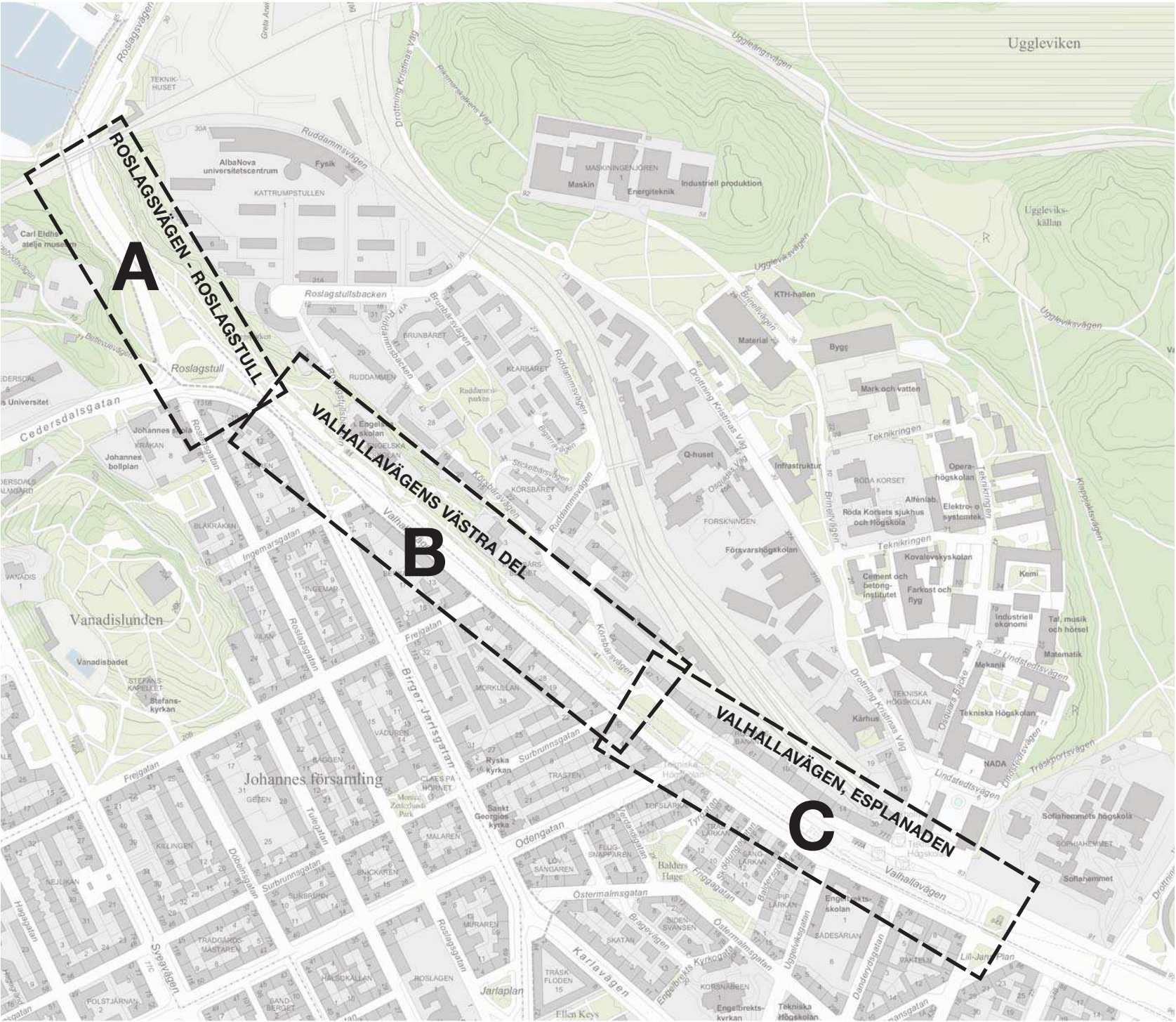
Esplanadstråket och den västra delen bör utvecklas utifrån de båda delarnas olika karaktär, men med en strävan mot att skapa gemensamma nämnare som tydliggör stråkets kontinuitet och samband mellan platser och korsande stråk.

SAMMANFATTNING

- SAMORDNAD DELARNA

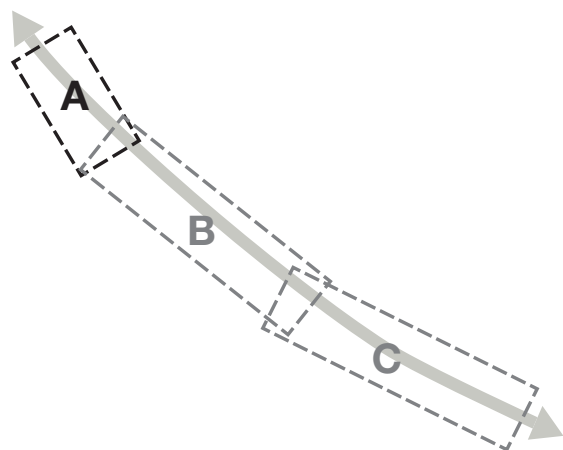
Valhallavägen bör utvecklas som ett centralt stadsstråk som länkar samman stenstaden med norra stadsdelarna och betydelsefulla målpunkter i staden.

- Stärk gatans kontinuitet och upplevelsen av hela gatan som ett sammanhängande stråk.
- Utveckla gatan utifrån att stråket består av två karaktärsmässigt något olika delar - esplanadstråket och den västra delen.
- Samordna utformningen för de två delarna för att gatan ska upplevas som ett sammanhängande stråk.
- Ta fram ett gestaltungsprogram för hela vägsträckan och dess platser. Programmet bör hantera samordning av bl.a. utrustning, belysning, möbler, material samt utformningsprinciper för platsbildningar och stråkens passage över gatan etc.
- Ge stråkets platser en tydlig och egen identitet som bidrar till att stärka stadslivet längs stråket. Stärk publika funktioner som bidrar till att skapa fler fungerande vistelsezoner och mötesplatser.
- Motstående intressen bör vägas mot varandra så att de funktioner som prioriteras ges tydligt utrymme och möjlighet att fungera på ett bra sätt.

VALHALLAVÄGENS STRÅK - KARAKTÄRSOMRÅDEN
Ej skalenlig

Vy från AlbaNova ned mot Roslagsvägen. Gatan med närmiljö bör ges en tydligare egen identitet. Idag är landskapsrummet tydligt, men gatustråket avskalat och intetsägande.

A. ROSLAGSVÄGEN - ROSLAGSTULL

Identitet

Roslagsvägen är en betydelsefull entrégata till Stockholm stad.

Utveckling

Roslagsvägens stadsrum bör utvecklas med träd, belysning m.m. för att ges en egen tydlig identitet. Det framträdande och väldefinierade landskapsrummet ger goda förutsättningar, men marken i anslutning till gatan samt gatans sektion behöver ges en attraktiv och identitetstark utformning.

En referens kan vara Haga Norras trafikplats där björkdungar och låga tallplanteringar ger platsen en tydlig och stark egen identitet.

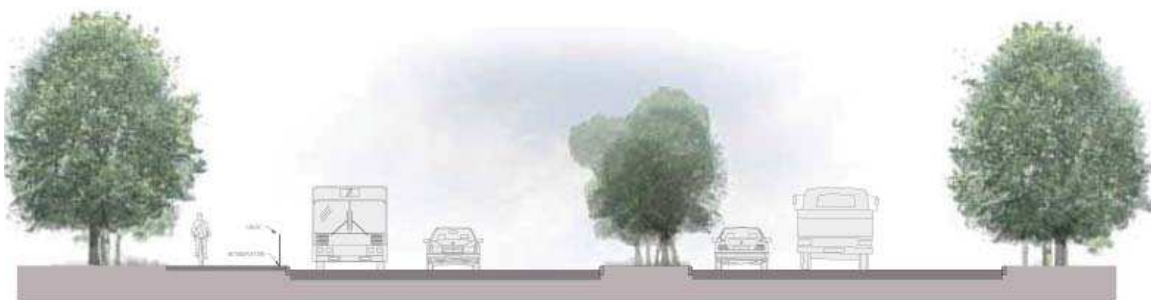
I planarbetet för Albano föreslås en ny utformning för Roslagsvägen förbi området. Roslagsvägen bör ha samma utformning fram till cirkulationsplatsen i Roslagstull, i entrén till staden.

Samband

Roslagsvägen är identitetsmässigt en entrégata in till staden. Utformningen bör därför skilja sig från Valhallavägen och övriga innerstadsgator, även om de två gatorna utformningsmässigt bör knytas samman för att fungera som ett sammanhängande stråk.

Perspektiv över Roslagsvägen norrut förbi Albano (ur gestaltungsprogrammet, samrådsförslaget)

Typsektion för Roslagsvägen förbi Albano (ur gestaltungsprogrammet, samrådsförslaget). Vägen kommer ha tre körfält i vardera riktning varav två är förbehållna kollektivtrafiken. Vid omgestaltningen av vägen skapas en ny yta för plantering i mittremsan samt att körfälten smalnas av och hastigheten sänks.

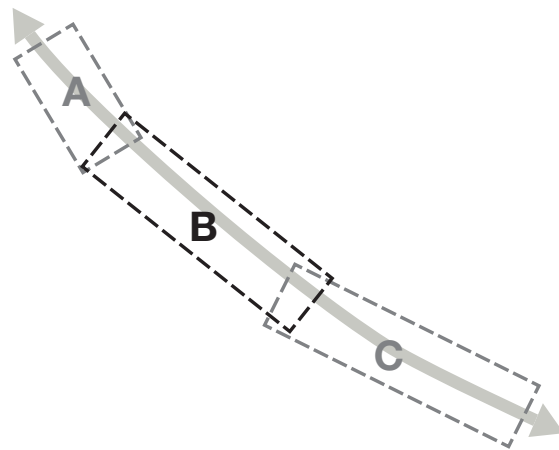
Exploatering/bevarande

Landskapsrummet i anslutning till Roslagstull med oexploaterad natur bör bevaras m.h.t. till stråkets identitet och funktion som entré till staden. gaturummet bör utvecklas för att stärka entréstråkets identitet. Stråket bör inte exploateras m.h.t. landskapets värden.

Motstående intressen

Det kan finnas önskemål om att exploatera marken, men trafiken är det huvudsakliga intresse som medför krav och önskemål för platsens utformning. Roslagsvägen är ett centralt trafikstråk för både bil- och gång/cykeltrafik. Roslagstull länkar samman stråk mellan innerstaden och omgivande stadsmiljö bl.a. gröna stråk.

B. VALHALLAVÄGENS VÄSTRA DEL

Identitet

Valhallavägens västra del utvecklas för att tydligt utgöra en del av Valhallavägens gröna gatustråk. Den västra delen ges en egen identitet, med en utformning som knyter an till esplanadens gröna karaktär.

Utveckling

För att omvandla Valhallavägens västra del till ett attraktivt stadsstråk som upplevs väl sammanlänkat med esplanadstråket krävs en förnyad utformning av gatans sektion.

Utvecklingen kan ske utifrån tre principer:

1. Befintlig sektion bibehålls
2. Befintlig gatusektion utvidgas
3. Gatan byggs om till en esplanad

1. Befintlig gatusektion bibehålls

Att behålla dagens gatusektion innebär att möjligheterna att förbättra upplevelsen av gatan som ett stadsstråk begränsas. Den femfiliga gatan innebär att trafiken dominerar upplevelsen i gaturummet. Samhörigheten med esplanadstråket förblir svagt genom avsaknad av trädplanteringar.

2. Befintlig gatusektion utvidgas

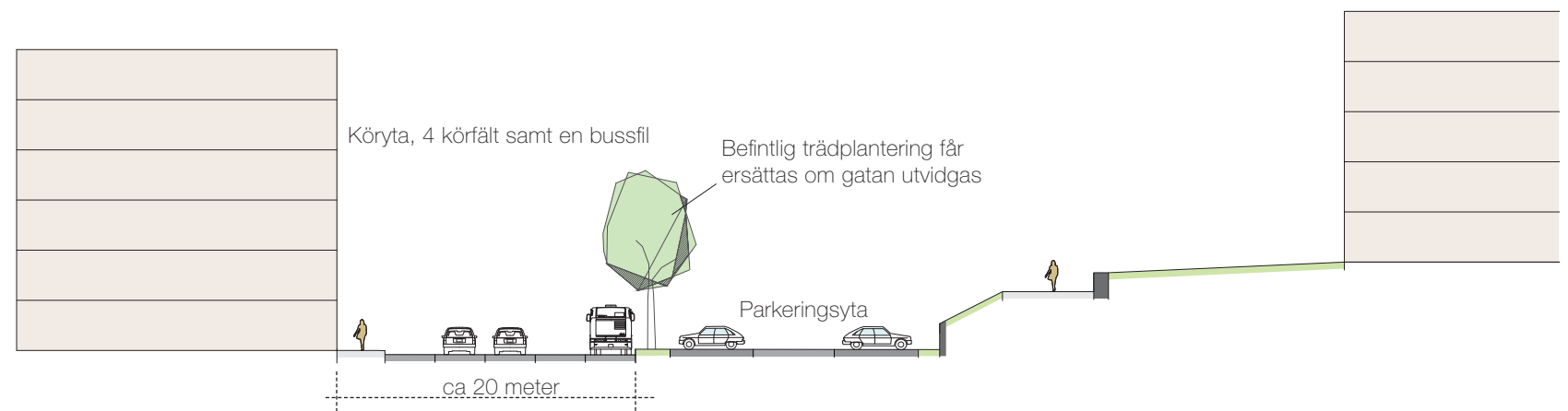
Genom att utvidga dagens sektion något kan gång- och cykelstråken längs gatan ges bättre utrymme. Gatans trädplantering kan kompletteras till en dubbelsidig alléplantering. Utökningen av gatans sektion blir samtidigt tillräckligt begränsad för att inte förta möjligheten till exploatering i släntpartiet.

3. Gatan byggs om till en esplanad

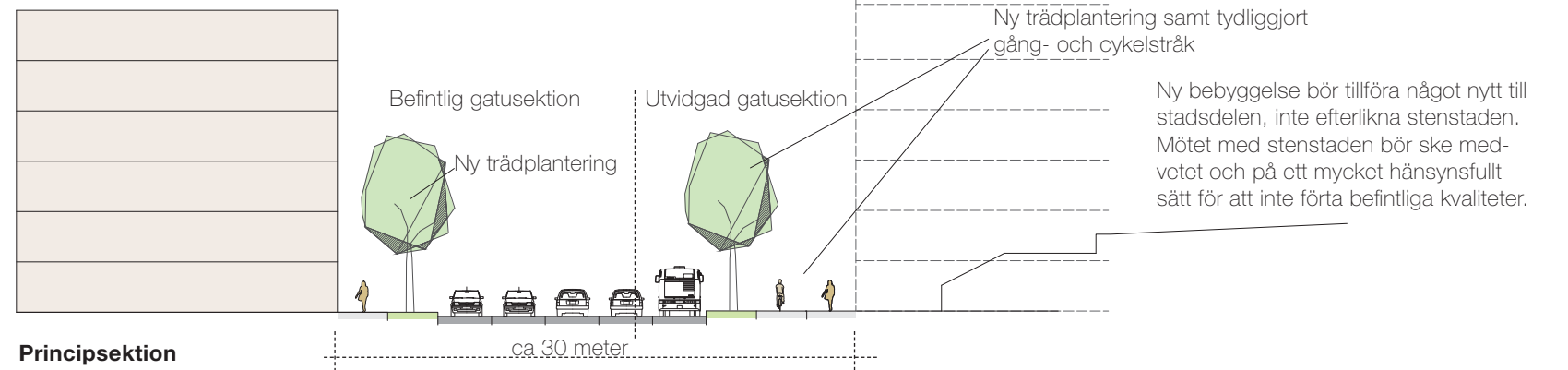
En ombyggnad av gatan till en esplanad, liknande Valhallavägens östra del, innebär att en stor del av slänten norr om gatan tas i anspråk. Den exploateringsbara yta som finns minskar och möjligheterna till ny exploatering begränsas. Gatan får en avsevärt bredare sektion, vilket kan medföra att det krävs en ombyggnad av Roslagstulls trafikplats för att klara anslutningen hit. En ombyggnad av västra delen till en esplanad innebär också att det historiska spåren i stadsmönstret blir svårare att utläsa. Dagens esplanad har en historisk förankring som bör respekteras.

Föreslaget utvecklings alternativ

- Den västra delen utvecklas som en stadsgata. Dagens sektion breddas något för att ge plats för en kompletterande allérad samt förbättrade gång- och cykelstråk.

Principsektion
Valhallavägens västra del, idag

Principsektion
Valhallavägens västra del,
befintlig gatusektion kan utvidgas något för att
tillföra trädplantering på gatans båda sidor.

Samband

Valhallavägens västra del bör tydliggöras som en del av Valhallavägens stråk.

Upplevelsen av stråket kan stärkas genom att gatans riktning och gröna karaktär tydliggörs genom kompletterande alléplantering och mer sammanhängande planterings ytor. Träden kan underplanteras med marktäckare för att skapa tydliga gröna band som stärker riktnin-gen och tydliggör gatans avgränsning.

Använd Lind som alléträd för att stärka kopplingen till esplanaden. Idag finns en enkelsidig rad av lönnar. Om gatusektionen byggs om måste dessa flyttas. I samband med detta kan man överväga att byta ut träden mot nya lindar för att stärka kopplingen till esplanadens karaktär.

Exploatering/bevarande

Längs Valhallavägens västra del finns möjligheter att komplettera med ny bebyggelse för att skapa ett levande, aktivt och väldefinierat gaturum.

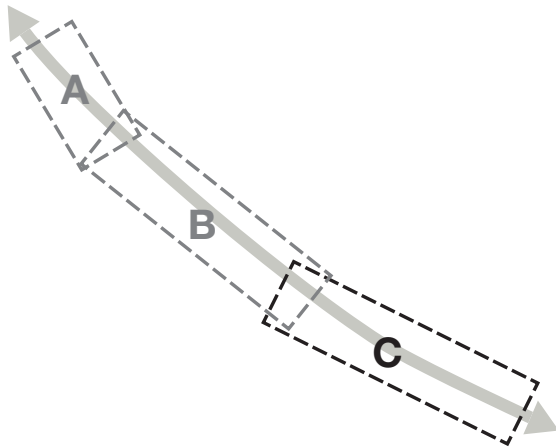
Motstående intressen

I Roslagsparken finns markyta som kan exploateras, men här finns också bevarandevärd natur.

En ombyggnad av Valhallavägen medför att gatustråket breddas, vilket innebär en konflikt med exploateringsintresset. Gatans breddning sker på bekostnad av mark som kan bebyggas. En omfattande breddning av gatusektionen innebär också en konflikt med befintlig trafikplats i Roslagstull samt entrén till Norra Länken.

Valhallavägen möter då trafikplatsen i en bredare sektion vilket kan medföra en ombyggnad av Roslagstull/Norra länkens entré.

C. ESPLANADEN

Identitet

Valhallavägen är en grön esplanad som markerar gränsen till innerstaden och utgör en betydelsefull länk i stadens grönstruktur.

Utveckling

Utveckla esplanaden

Valhallavägens esplanadkaraktär bör stärkas. Lindraderna och promenadstråken värnas och utvecklas. Hål i trädraderna kompletteras med nya träd. Uppehåll i trädraderna kan ske, men bör då utformas på ett gestaltningsmässigt medvetet sätt för att betona platser längs stråket. Tydliga övergångar mellan esplanaden och platser utformas för att stråkets kontinuitet inte förtas och alléraderna inte upplevs trasiga.

Uppgradera parkeringsytorna

Gräs- och planteringsytor kan återskapas i anslutning till stråk som korsar gatan samt vid strategiska platser. Detta bidrar till att något av esplanadens ursprungliga karaktär med ett grönt promenadstråk i gatans mitt kan återtas.

Parkeringsytorna kan uppgraderas och ges en stadsmässig utformning. Utrustning, material m.m. väljs m.h.t. Valhallavägens överordnade karaktär. Intrycket av biluppställning minimeras genom ex en grön inramning. En låg, klippt häck döljer mängden bilar, utan att skapa en otrygg miljö som inte kan överblickas.

Samband

Valhallavägen är en betydelsefull länk i staden som knyter samman stråk och målpunkter i innerstaden och stadsmiljön norrut. Sambanden längs och över Valhallavägen bör tydliggöras för att öka orienterbarheten i staden och förbättra kopplingen till ex målpunkter som KTH Campus, AlbaNova, nationalstadsparken m.m.

Exploatering/bevarande

Längs esplanaden, främst i anslutning till KTH Campus entré och mötet med Odengatan, finns trafikytor som inte upplevs effektivt och attraktivt utformade. Här finns potential att utveckla marken för publika funktioner i staden och tillföra attraktiva vistelseytor / mötesplatser. I vissa fall kan en exploatering bidra till att stärka platsen som vistelseyta, men här är det då en låg, mindre publik byggnad det rör sig om.

Motstående intressen

Valhallavägen är ett centralt stråk av stor betydelse för bil, buss, gång- och cykeltrafik. Längs stråket finns flera olika typer av funktioner som ska samsas på en begränsad yta såväl rörelsestråk som parkeringsytor, busstationer och entréer till stora målpunkter.

För att Valhallavägen ska kunna utvecklas som ett attraktivt stadsstråk bör de många olika befintliga funktionernas yt- och utvecklingsbehov sammanställas och vägas mot varandra. Idag präglas platserna längs Valhallavägen av en otydlighet. I vissa delar bottnar denna i att alltför många funktioner tillförts utan att utformningsmässigt inordnas i en struktur där platsens identitet lyfts fram och funktionerna rangordnas.

Vid strategiska platser som ex KTH Campus entré bör utgångspunkten vara att skapa bra funktioner för det som måste finnas här, och ev omlokalisera andra funktioner för att på sikt kunna skapa ett mer attraktivt och väl fungerande stadsrum.

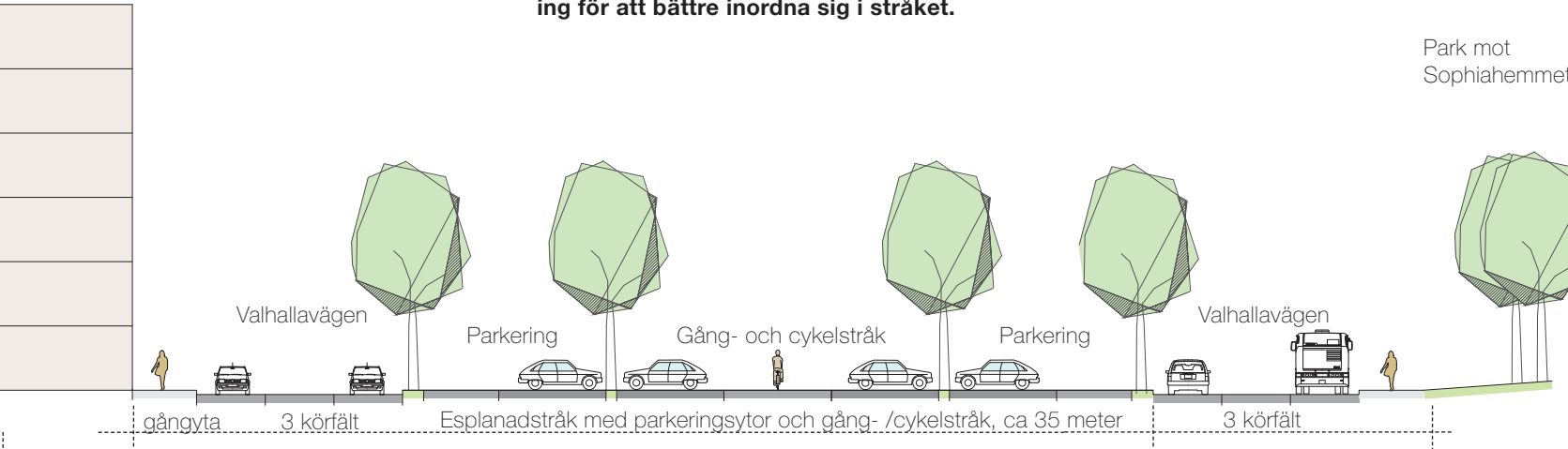

Esplanadens karaktär kan stärkas genom att utveckla parkkaraktären och dra tillbaka parkeringsplatserna där betydelsefulla stråk & platser möter Valhallavägen.

Luckor i esplanadens trädrader bör kompletteras med nya träd för att stärka stråkets gröna kontinuitet. Parkeringsytorna bör ges en mer stadsmässig utformning och en tydlig inramning för att bättre inordna sig i stråket.

Stenstaden
ca 5-7 våningar

Principsektion, Vallhallavägens esplanadstråk
ej i skala

Utvecklingsmöjligheter - fyra delområden

Med utgångspunkt i analysen lyfts fyra delområden fram och studeras vidare. Delområdena har olika identiteter, en del tål exploatering och andra bör utvecklas utifrån sina speciella förutsättningar och kvaliteter. Målet är en stärkt stadsbild längs en sammanhängande gata från Roslagsvägen till esplanaden förbi KTH Campus entré. För att få en bredare belysning av lämpligheten för exploatering krävs detaljerade studier av bl.a. terränghantering, trafik- och bullersituationen, mötet med kulturhistoriska stenstaden m.m.

Där en ny exploatering övervägs bör denna ske för att tillföra stadsbilden och stadslivet nya eller utökade värden. De olika delytorna som kan studeras vidare för exploatering bör beaktas med utgångspunkt i platsens betydelse eller potentiella betydelse för stadsbilden och stadens samband.

SAMMANFATTNING

1. Roslagstull - entrén till staden

- Roslagstull utvecklas som en av stadens entréer. Landskapsrummet stärker platsens symbolvärde som en av stadens huvudentréer, och bör bevaras oexploaterad. Gatans närmiljö bör utvecklas för att ge platsen en egen och tydlig identitet.

2a. "Roslagsport" - entrén till stenstaden, stadsdelen och vetenskapsstaden

- "Roslagsport" utvecklas som entré till stenstaden, stadsdelen och vetenskapsstaden.
- Ny exploatering kan övervägas för att stärka platsens symbolvärde samt tydliggöra stadsrum och samband.
- Platsen bör, liksom KTH Campus huvudentré utformas för att få ett stärkt symbolvärde som annonserar och markerar entrén till vetenskapsstaden.
- Roslagstullsbacken bör få en ny utformning som markerar dess betydelse som entréstråk till AlbaNova och vetenskapsstaden.
- För att stärka vetenskapsstadens identitet och varumärke kan gemensamma riktlinjer för utformningen av dess platser och stråk m.m. tas fram.

2b. Valhallastaden

- Området längs parkstråket kan studeras för ny exploatering.
- Ny bebyggelse bör utformas för att stärka och utveckla Valhallavägen som en aktiv och levande stadsgata.
- Ny bebyggelse bör utformas med ett medvetet förhållningssätt till stenstadens kvarter. Gränsen till stenstaden bör respekteras och vara tydligt avläsbar i stadsmönstret även i framtiden.
- Samband mellan innerstaden och målpunkter, stadsmiljö norrut bör stärkas och kompletteras vid nyexploatering.
- Möjligheter att komplettera befintlig bebyggelse för att aktivera fasader längs befintliga stråk bör ses över.

3. Platsen vid Odengatan-Valhallavägen

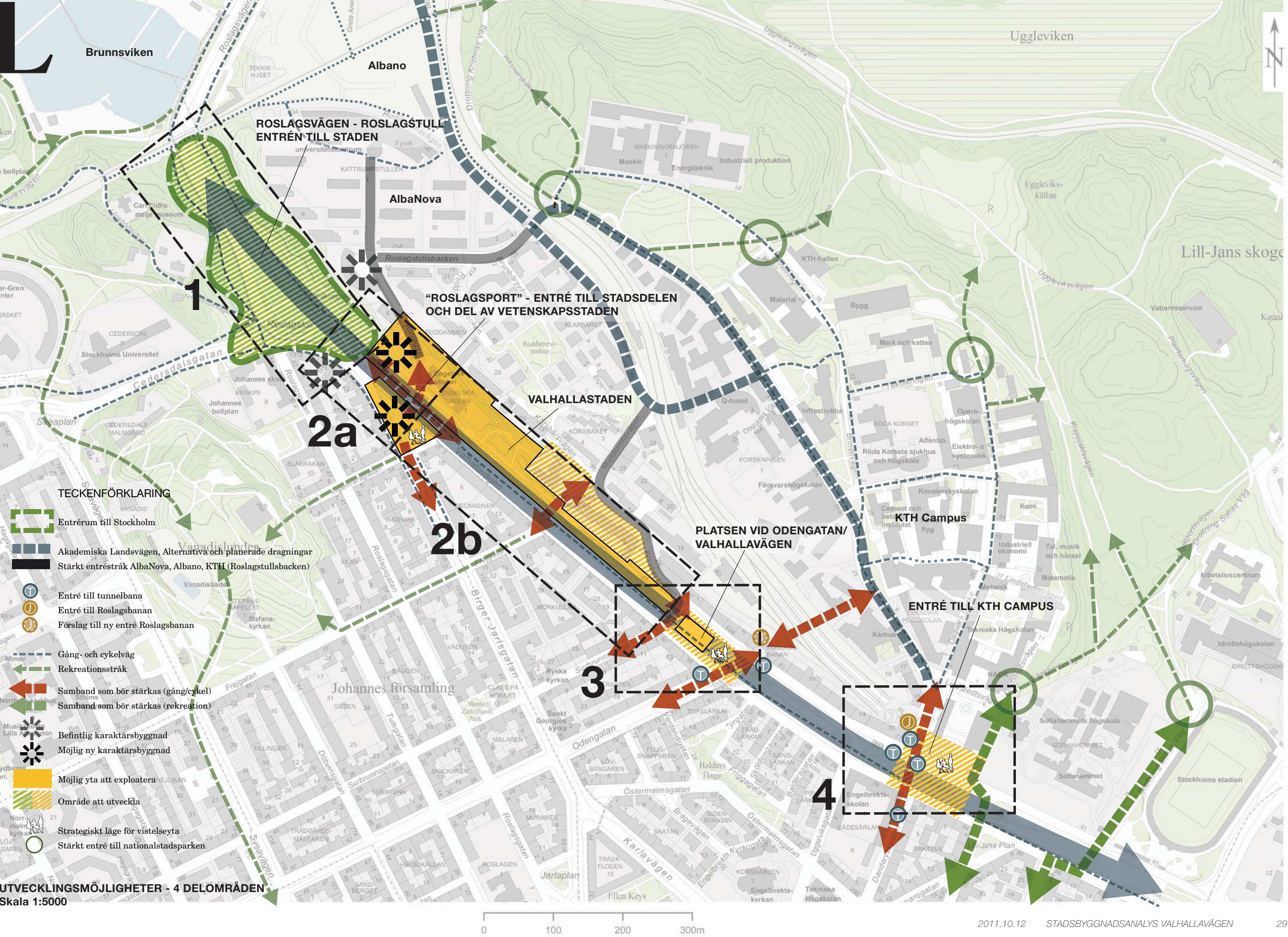
- Platsen där Odengatan möter Valhallavägen bör utvecklas som en betydelsefull nod för kommunikation och vistelseytor.
- Trafikföringen är idag otydlig och gatans ytor upplevs dåligt nyttjade. En översyn av trafikföringen skulle kunna frigöra eller effektivisera platsen för att skapa större, och mer sammanhängande ytor för vistelse och stadsliv.
- Den befintliga gröna ytan i Valhallavägens mitt kan ges en ny utformning där träd bibehålls, men platsen öppnas upp och eventuellt aktiveras med en låg publik byggnad.
- Samband och stråk som korsar platsen bör tydliggöras och ges en högre dignitet i stadsrummet.
- Platsen är en brytpunkt längs stråket Valhallavägen och bör utvecklas för att stärka den visuella kopplingen mellan gatans två delar - esplanaden och den västra delen.
- Platsen kan utvecklas som kommunikationsnod genom att en ny entré till Roslagsbanan öppnas upp. Detta skulle öka tillgängligheten till Roslagsbanan och avlasta KTH Campus entré.

4. Huvudentrén till KTH Campus

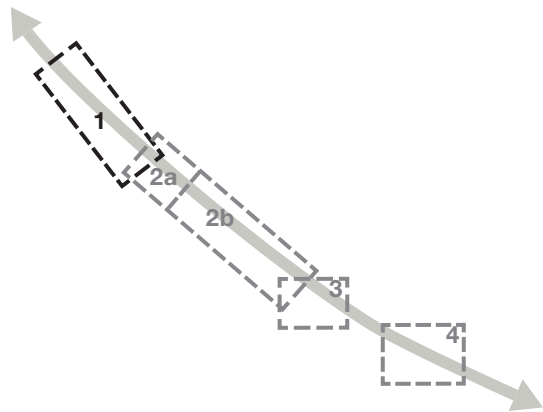
- KTH Campus entréplats bör ges en stärkt stadsmässighet och utvecklas som betydelsefull nod i staden.
- Hela platsen, inklusive samtliga funktioner, bör ges en sammanhängande, tydlig och attraktiv utformning där samband över gatan utformningsmässigt ges prioritet framför trafiken.
- Platsens symbolvärde bör stärkas.
- En stor mängd funktioner samsas på en begränsad yta vilket innebär motstående intressen och en otydlig stadsbild. Ytbehov och utvecklingskrav bör utredas och platsens ingående funktioner för framtiden bör avvägas mot varandra. Eventuellt bör någon funktion ex busstorget omlokaliseras för att bättre tillgodose övriga behov som finns på platsen.

1. ROSLAGSTULL ENTRÉN TILL STADEN

Identitet - stadens huvudentré

Roslagstull utvecklas som en av Stockholms huvudentréer, en port mellan omgivande landskap och stenstaden. Platsen har ett stort symbolvärde.

Utveckling

Gatans närmiljö och gatusektionen bör utvecklas för att platsens identitet och symbolvärde ska stärkas. En referens kan vara utformningen av Haga Norras trafikplats där omgivande landskap har gestaltats med björkdungar och låga tallplanteringar för att tillföra platsen en egen och unik karaktär.

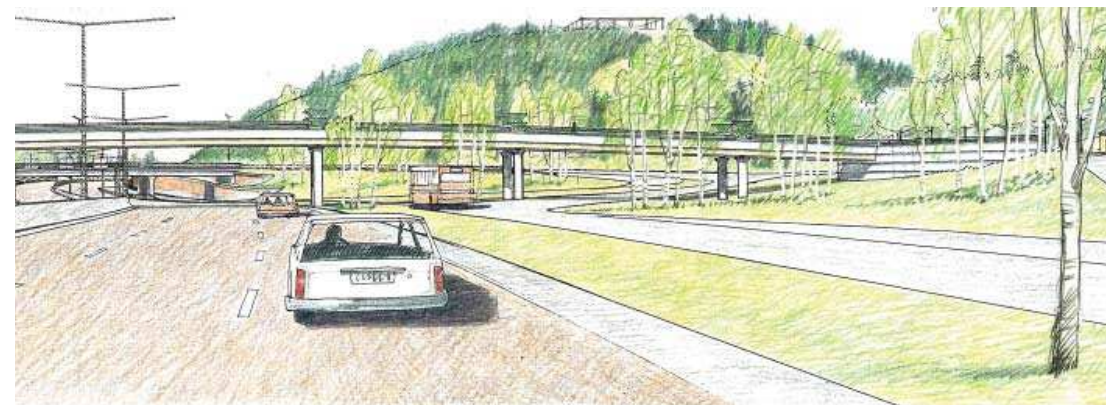
Om den föreslagna gatuutformningen vid Albano följer med fram till Roslagstull knyts Albano tydligare samman med innerstaden. Stadens samband synliggörs, gatan får en stadsmässig utformning och orienterbarheten stärks.

I entrérummet bör symbolvärdena lyftas fram:

- Utblickarna till vattenrummet bör stärkas
- Den gröna inramningen i branten vid Roslagstull bör bevaras och framhävas
- Innerstadens gräns ligger kvar söder om Roslagstulls cirkulationsplats.

Samband

Platsen är en viktig trafiknod med funktioner som behöver finnas kvar. Norra länkens infart tillkommer. En utveckling av Roslagsgatans karaktär kan tydliggöra stråk till kvartersstaden.

Exempel på identitetstark utformning där björkarna och de stora fälten av låg Bergtall

Exploatering

Det bedöms inte finnas utrymme eller motiv för ny bebyggelse i gatunivå. Platsens betydelse som stadens entré är stor och symbolvärdet för entrérummet baseras på det oexploaterade landskapsrummets naturvärden där mötet mellan stad och vatten är tydligt.

Platsen upplevs stadsbildsmässigt inte hänga samman med omgivande stadsmiljö. Roslagstulls trafikplats och infarten till Norra Länken utgör också en barriär som både visuellt och fysiskt skapar en distans till innerstaden. Mot Albano norrut är terrängen och järnvägsbron gränsen. En ny exploatering skulle därför inte få naturliga samband till varken stenstaden eller Albano. Gatusektionen är också trång på grund av den kraftigt kuperade terrängen.

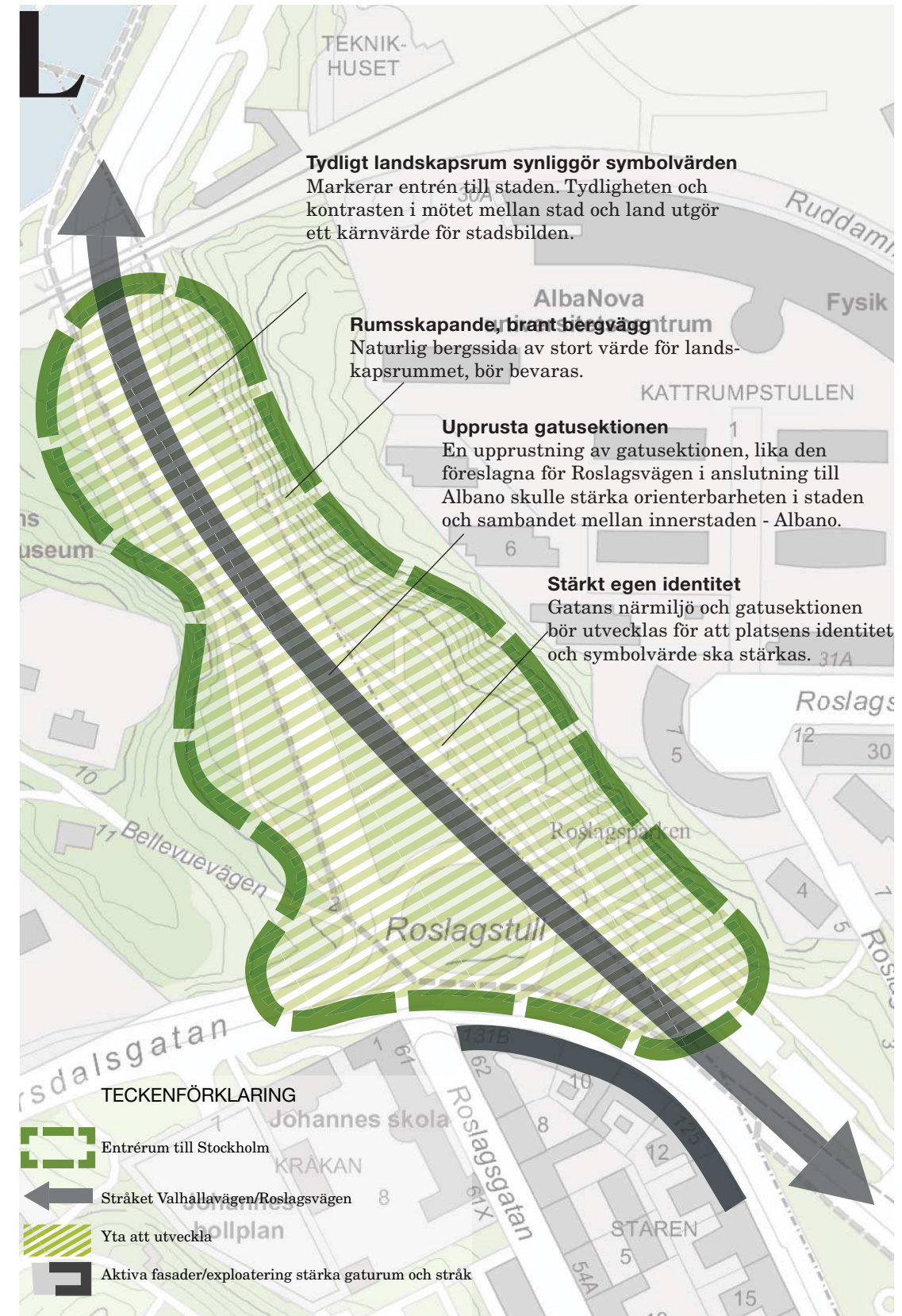
Bevarande

Landskapsrummet är mycket bevarandevärt. Tydligheten och kontrasten i mötet mellan stad och land utgör ett kärnvärde för stadsbilden. Gaturummets väl definierade gränser, i form av bergsidan och den trädbevuxna höjden i väster, ramar in och kanaliserar vyerna mot staden respektive Brunnsviken.

Motstående intressen

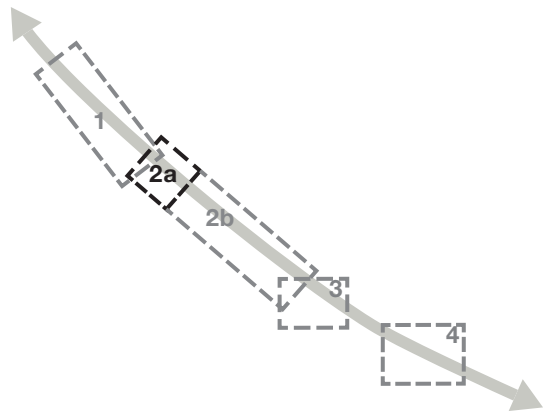
Det kan finnas stora exploateringsintressen på platsen trots branten som gör området svårt att bebygga. Kontrasten mellan det oexploaterade naturlandskapet innan entrén till den täta staden talar dock för att bevara platsen oexploaterad.

bidrar till att ge platsen en egen och mycket tydlig karaktär. Illustration av White.

1. ROSLAGSTULL- ENTRÉN TILL STADEN
skala 1:2500

2a. ROSLAGSPORT - ENTRÉ TILL STADSDELEN OCH VETENSKAPSTADEN

Identitet

Roslagsport utvecklas som en port till innerstaden. Platsen är sammankopplad med Roslagstullsbacken, men har som huvudfunktion att markera stenstadens gräns och knyta samman nyckelstråk kopplade till omgivande stadsbebyggelse och gröna ytor.

Stadsrummet har en strategisk roll som entré till stråket (Roslagstullsbacken) mot AlbaNova och indirekt Albano och KTH campus inom vetenskapstaden. Det finns planer på att förlänga Akademiska Landsvägen för att knyta samman vetenskapstaden olika delar. Roslagstullsbacken blir då en tydligt sammankopplad del av vetenskapstaden stråk.

Platsen ligger i fonden på Birger Jarlsgatan samt är en länk av betydelse för rekreationsstråken i staden.

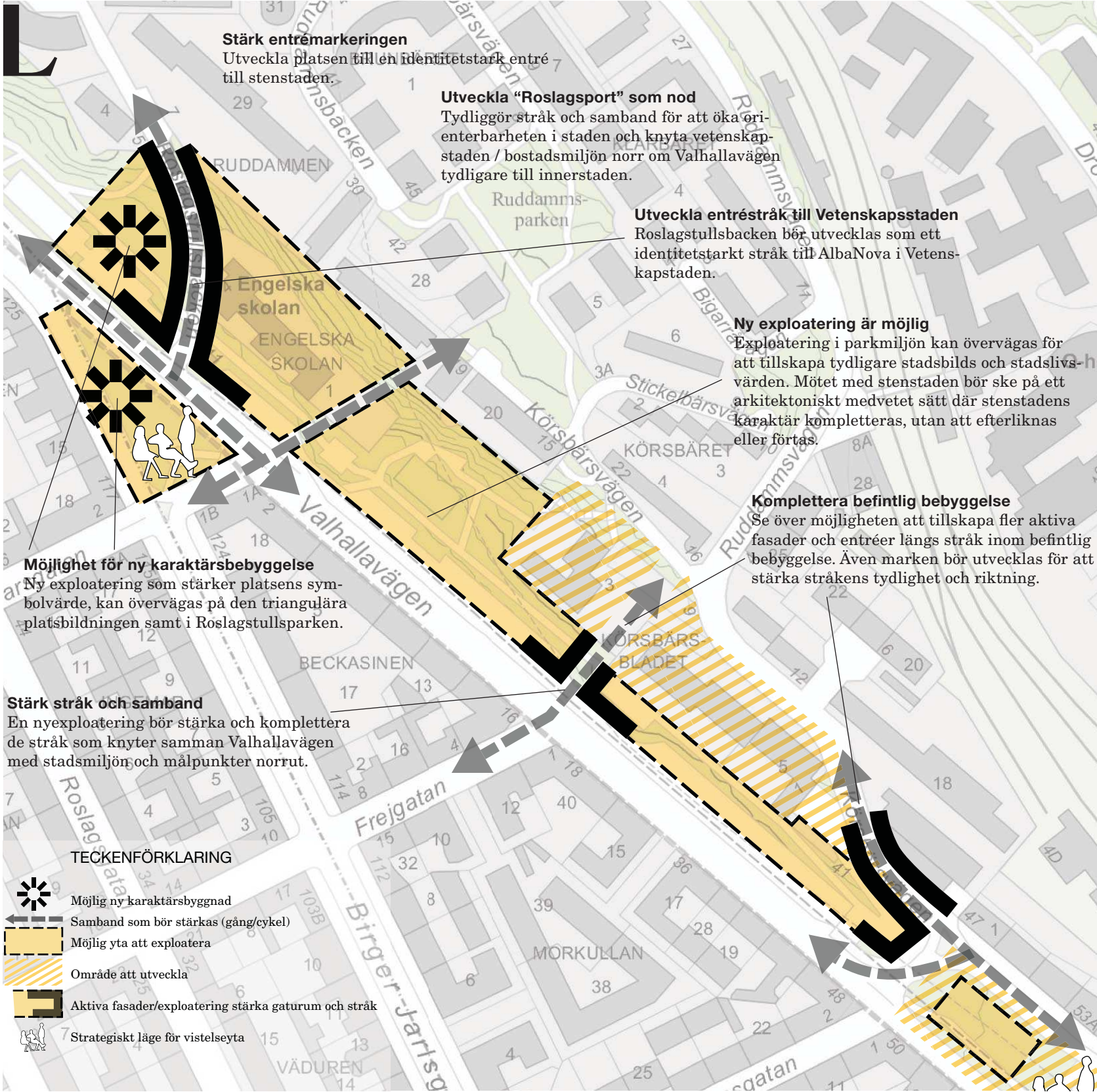
Utveckling

Utveckla entréfunktionen och symbolvärdet
Platsen utvecklas som entré och ges ett starkt symbolvärde som tydliggör entréfunktionen. Entréstråket till innanföriggande vetenskapstaden annonseras.

Noden "Roslagsport"

"Roslagsport" utvecklas och stärks som strategisk nod och länk mellan målpunkter. Denna plats är en nod av liknande dignitet som KTH Campus entréplats. Platsen utvecklas som vistelseyta/mötesplats. Stråken över platsen tydliggörs. Utvecklingen av platsen bör aktivitera ytan som stadsrum och tillföra tydliga kvaliteter för stadslivet. Platsen har en potentiellt stor betydelse för att förbättra stadsbilden, stadslivet och orienterbarheten i staden.

Stärk mötet Valhallavägen - Birger Jarlsgatan
I platsen slutar två betydelsefulla stadsstråk. Det är Birger Jarlsgatans livliga stråk med butiker, caféer och verksamheter och förlängningen av en av stadens esplanader, Valhallavägen. En ny byggnad som avviker från stenstadens arkitektur skulle tydligt kunna markera stråkens avslut i platsen.

2a. "ROSLAGSPORT" OCH 2b. "VALHALLASTADEN"
Skala 1:2500

Samband

Annonsera entréstråket till Vetenskapsstaden
Roslagstullsbacken ges en ny utformning som stärker och markerar gatans funktion som entré till AlbaNova m.m. Stråkets betydelse kommer att öka i samband med att Albano byggs ut samt genom den planerade förlängningen av Akademiska Landsvägen.

Aktivera entréstråket

Ny bebyggelse bör tillföra aktiva fasader mot Roslagstullsbacken. Detta för att öka tryggheten och ge förutsättningar för ett mer levande stadsliv längs stråket.

Samordna stråk till vetenskapstaden

Vetenskapsstadens varumärke bör beaktas vid utformningen av Roslagstullsbacken. För att tydliggöra samband och stråk mellan de utspridda delarna av vetenskapsstaden bör ett gestaltungsprogram tas fram. Utformningen bör samordnas för att skapa enhetlighet och gemensamma nämnare inom vetenskapsstadens olika delar. Roslagstullsbacken är inte ett renodlat stråk till vetenskapsstaden, men denna betydelse är viktig och bör beaktas vid utformningen.

Vid Roslagstullsbacken kan utformningen knyta an till det befintliga entréstråket längre upp på höjden. Här kantas gatan av Svarttallar som tillför en tydlig egen identitet till stråket. Svarttall kan nyttjats som alléträd längs hela Roslagstullsbacken.

Tydliggör stråket till Nationalstadsparken

Gång- och cykelbron över Roslagsbanan norr om Roslagstullsbacken är en viktig länk inom de olika delarna i vetenskapsstaden. Det är också en betydelsefull koppling mellan rekreationsområden. Här länkas Vanadis-lunden och Bellevue/Brunnsviken samman med det vidsträckta naturområdet Lill-Jans skogen.

Genom att gestaltungsprogram förlänga Roslagstullsbackens karaktär fram till och över gång- och cykelbron tydliggörs stråket i hela sin längd, från Valhallavägen, via AlbaNova fram till KTH och Nationalstadsparken.

Exploatering

Platsens symbolvärde kan markeras genom nyexploatering på både den triangulära ytan på stenstadens sida av gatan och i parkrummet vid Roslagstullsbacken. Byggnaderna kan utformas för att bli nya spännande karaktärsbyggnader i staden.

Triangeln

Den triangulära platsbildningen ingår och inordnar sig i stenstadens stadsmönster. En ny byggnad bör inordna sig stenstadens byggnadshöjd för att respektera stadens siluett, men kan vara nyskapande i sitt uttryck. En nybyggnation bör utformas för att tillföra ett spännande komplement som framhäver platsens betydelse.

För att tillföra värden till stadslivet bör en ny utformning av triangeln även inrymma vistelsezoner. Platsens läge, i fonden på Birger Jarlsgatan och längs stråket till vetenskapsstaden, samt med relativt goda solförhållanden, gör den intressant att utveckla som mötesplats/vistelseyta.

Roslagstullsbacken & parken

Nybebyggelse i parkrummet vid Roslagstullsbacken kan övervägas för att tillföra värden till "Roslagsport" och stråket till AlbaNova. Bebyggelse bör placeras så att gaturummet längs både Roslagstullsbacken och Valhallavägen tydligare ramas in och aktiveras.

Nybyggnation och en ny gestaltning av Roslagstullsbackens gata kan annonsera vetenskapsstaden mot Valhallavägen. Den skulle också i samspel med en ny byggnad på triangeln, vara en del av porten till innerstaden.

Platsens symbol- och entrévärde bör återspeglas i byggnadens arkitektur. Här finns goda möjligheter att skapa en uttrycksfull karaktärsbyggnad. Det kuperade storskaliga landskapet och omgivande höga bebyggelse gör att platsen tål en relativt hög nyexploatering som inte underordnar sig stenstadens skala.

Bevarande

Det är viktigt att beakta och ta tillvara platsens kvaliteter. Karaktärskapande stora träd bör sparas om möjligt och mötet med stenstaden bör ske så att stenstadens värden kompletteras, utan att förminskas. I en växande storstad kan det trots befintliga värden anses motiverat att beakta platsen för nyexploatering. Platsens entré och symbolvärden kan och behöver stärkas liksom att de betydelsefulla stråken via platsen behöver tydliggöras.

Motstående intressen

Roslagstullsparken har ett bevarandevärde bl.a. finns här värdefulla träd (Östemalms parkplan).

"Roslagsport", bild ovan. Entrén till innerstaden och stadsdelen kan stärkas avsevärt. Platsen bör ges ett symbolvärde som tydliggör entréfunktionen och platsens betydelse som nod i staden.

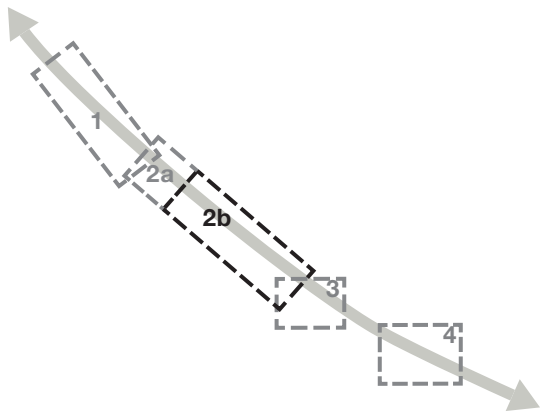

Roslagstullsbacken vid AlbaNova. Svarttallar som alléträd ger Roslagstullsbacken, i anslutning till AlbaNova området, en tydlig, egen karaktär. Genom att låta tallarna och en enhetlig utformning av stråket i övrigt följa med ned till Valhallavägen så tydliggörs stråket i hela sin längd.

Vid entréplatsen "Roslagsport" kan en karaktärsbyggnad bidra till att stärka platsens symbolvärde och markera entrén. En ny byggnad vid triangelplatsen bör underordna sig stenstadens höjd, men kan sticka ut karaktärsmissigt.

2b. VALHALLASTADEN
MÖTE MELLAN INNERSTADSKARAKTÄRER

Identitet

Dagens parkstråk präglas av kraftiga nivåskillnader och bergsidan med de stora träden. Bergsidans skala och höjdvariation ger platsen en dynamik som står i stor kontrast till stenstadens tydliga struktur och konsekventa byggnadshöjd och gestaltning. Även de terrasseringsanläggningar, gångvägar och vistelsezoner präglar området.

Utveckling

Området längs det smala parkstråket kan studeras för ny exploatering. Bebyggelse bör utformas för att stärka gaturummet och utveckla Valhallavägens karaktär som stadsgata. Genom att utforma den nya bebyggelsen som en kontrast, och ett tillskott till stenstadens karaktärsstarka kvartersstad kan de två karaktärerna stärka varandra. Mötet med stenstaden och Valhallavägens gränsfunktion kan definieras tydligare än idag.

Valhallavägens gatusektion bör utvecklas och tillföras grönska i form av ytterligare trädplantering. Som helhet kan den västra delen av Valhallavägen med ny gatusektion och nyexploatering utvecklas till en aktiv och levande stadsgata.

Samband

Vid en nyexploatering bör fysiska samband och orienterbarheten till målpunkter och stadsmiljö norr om Valhallavägen ses över och förbättras. Möjligheter att komplettera befintlig bebyggelsestruktur för att aktivera och öppna upp fasader längs befintliga stråk samt utveckla och tydliggöra samband bör ses över. Genom sekundära, men tydliga stråk mellan byggnader kan flera kopplingar skapas mellan gatan och Rudammen, trots stora nivåskillnader.

Exploatering

En ny exploatering kan stärka och aktivera Valhallavägens gaturum. Om Engelska skolan flyttar och dess byggnad rivs kan den norra delen av området få en ganska hög exploatering längs en drygt 200 meter och 50 meter bred markremsa. Det smalare partiet österut kan också studeras för exploatering.

Aktivt möte med gatan - ett starkt gaturum

Ny bebyggelse bör möta Valhallavägen på ett tydligt sätt för att stärka och aktivera gatu-

rummet samt ge den norra sidan en väldefinierad och attraktiv inramning. Möjligheten att nå husen från gatan är betydelsefull. Fasader bör utformas med entrépartier och fönster i gatunivå för att tillföra aktiva fasader. Ny bebyggelse har då potential att öka gatans attraktivitet och stärka stadslivet här.

Komplettera, inte spegla, stenstaden

Ny bebyggelse utformas med ett medvetet förhållningssätt till stenstadens karaktär, utan att upprepa eller spegla den. Gränsen till stenstaden bör respekteras och vara tydlig i stadsmönstret även i framtiden. Ny bebyggelse bör därför inte efterlikna stenstadens enhetliga takfot eller den kontinuerliga sammansatta långa fasadlinje som möter Valhallavägen och karaktäriserar stenstadens kvarter.

Ny bebyggelse kan vara högre än stenstadens 5-7 våningskvarter. Arkitektoniskt bör då bebyggelsen utformas för att inte dominera eller förta det starka uttryck som stenstadens sammansatta kvarter har. Variation kan vara ett ledord för utformning, placering och höjd. På så sätt bevaras den tydliga gräns till stenstaden som Valhallavägen utgör idag.

Mötet bebyggelse - berg

Ny bebyggelse kan utformas med koppling till terrängens storskalighet och variation. Bebyggelsen kan gå upp i höjd och liksom berget möta Rudammens bostadsmiljö. Bebyggelsehöjder bör dock varieras för att värna dynamiken. Mötet närmast både stenstaden och Valhallavägen bör ske på ett hänsynsfullt sätt, i en mänsklig skala.

Mötet med Rudammen

Ny bebyggelse bör inte överstiga bebyggelsehöjder för Rudammens område. Den förkastningsbrant som finns idag bör kunna utläsas även i framtidens landskap genom att nya byggnader i slänten följer terrängen ned och möter Valhallavägen.

Bevarande

Valhallavägen som gränsstråk till stenstaden och stenstadens tydliga front söder om Valhallavägen är starkt bevarandevärd. Det finns också stora, bevarandevärda träd i slänten.

Motstående intressen

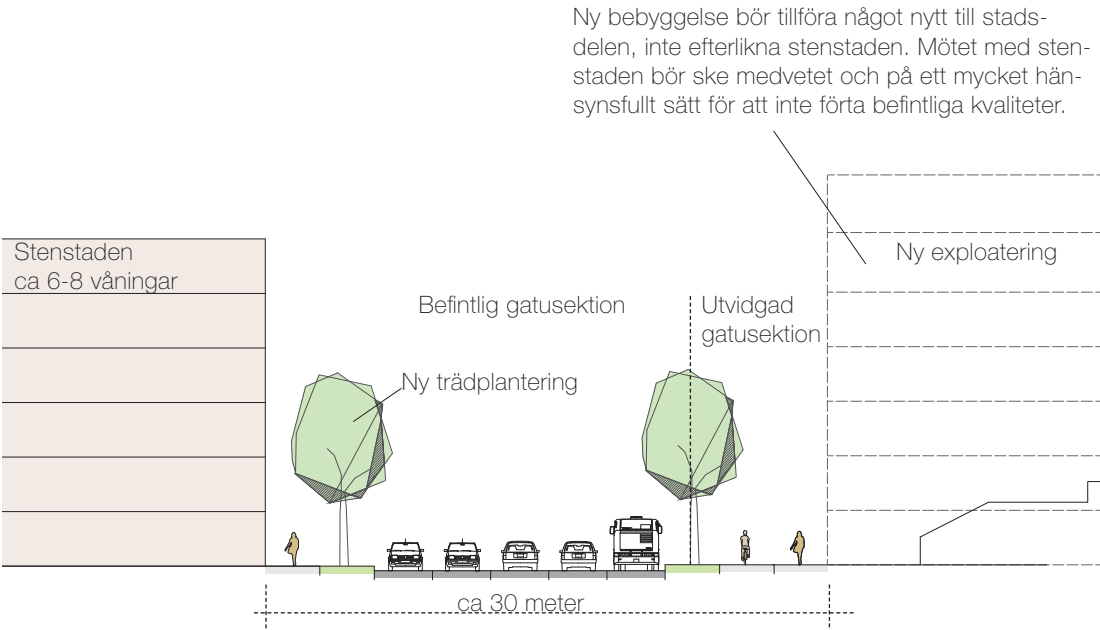
Med byggnader som kantar gatan blir bergets och landskapets topografi mindre avläsbar. Grönskan annonserar i viss mån även Nationalstadsparken längre in. Det finns bevarandevärda träd samt bevarandevärd parkmiljö (Roslagstullsparken) i området.

Ny bebyggelse bör bidra till att stärka och aktivera Valhallavägens västra del som en levande stadsgata. Stenstadens bebyggelse bör kompletteras, inte speglas eller efterliknas. Detta för att stenstadens gräns ska förbli tydlig i det framtida stadsmönstret.

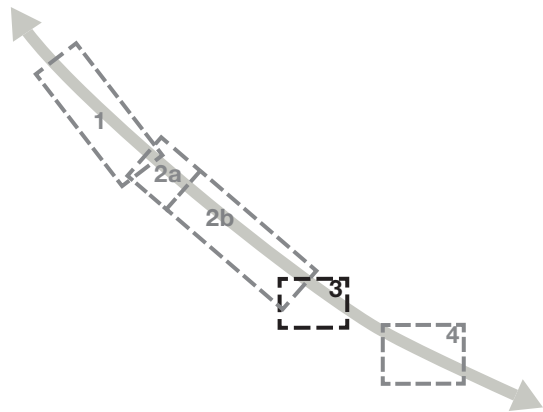

Mot entréplatsen "Roslagsport" och stråket till AlbaNova m.m. bör den nya bebyggelsen annonsera entréfunktionen och aktivera stråket mot vetenskapsstaden /bostadsmiljön.

Principsektion
Valhallavägens västra del
ej i skala

3. ODENGATAN/VALHALLAVÄGEN PLATSEN I FONDEN

Identitet

En nod i staden

Platsen där Odengatan möter Valhallavägen bör utvecklas som en betydelsefull nod för vistelseytor och för att koppla samman stråk mellan innerstaden och stadsmiljö/målpunkter i norr.

En länk mellan esplanaden och västra delen

Platsen bör utvecklas för att länka samman Valhallavägens esplanadstråk och den västra delen. Att platsen är en brytpunkt förstärks av att gatans riktning förändras, och siktlinjen längs gatan bryts.

Landmärke i Odengatans fond

En av platsens halvcirkelformade byggnader ligger i Odengatans fond och utgör ett karaktäristiskt landmärke.

Utveckling

Kommunikationsnod-mötesplats

Utveckla platsen som nod i staden. Funktionen som kommunikationsnod kan stärkas genom att öppna en ny entré till Roslagsbanan, genom den slutna fasaden längs gatans östra sida. Detta skulle öka tillgängligheten till Roslagsbanan och ge en ökad genomströmning av människor vilket skapar ytterligare underlag för utökade mötesplatser, både kommersiella och offentliga.

Tydliggör stadsrummet, stråk och samband

Stadsrummet bör utvecklas för att bli mer väldefinierat. Stråkens möte med gatan tydliggörs och samband i staden synliggörs genom tydligare utformning av stråken.

Utveckla platsens vistelseytor

Den gröna parkytan i gatans mitt, bör utvecklas för att få en funktion som stärker platsen som en strategisk nod och en mötesplats i staden. Det är inte i första hand en parkmiljö som krävs här, utan vistelseytor som stärker stadslivet, tydliggör samband och tillför mötesplatser. Här finns potential att skapa en torgyta för stadsliv.

Samband

Tydliggör Valhallavägens kontinuitet/riktning

Platsen bör ges en utformning som stärker den visuella kopplingen mellan esplanaden och Valhallavägens västra del. De två gatusektionerna bör ges gemensamma nämnare som utformningsmässigt knyter dem samman.

Café och restaurangstråk på Valhallavägens östra sida. Ett värde att utveckla.

Utformning av platsen bör förtydliga Valhallavägens riktning.

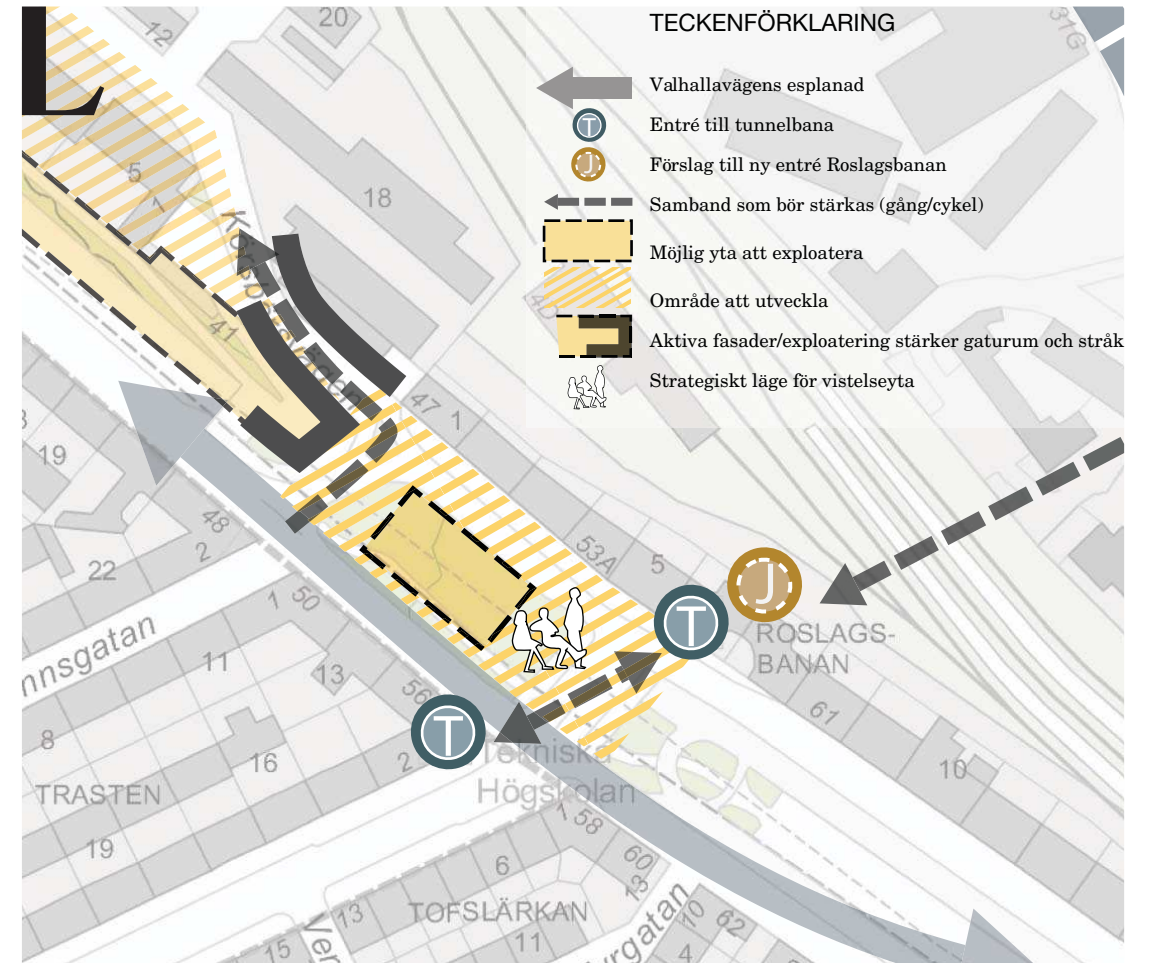
Dagens kompakta grönska i Valhallavägens mitt försvårar den visuella kontakten mellan esplanaden och den västra delen. Tillsammans med en oklar trafiklösning innebär detta att det är svårt att uppfatta Valhallavägen som ett kontinuerligt stråk. För att nå en mer enhetlig utformning för Valhallavägen samt underlätta för att förnyelsen av gaturummet ska kunna ske etappvis, bör ett gestaltningssprogram för hela vägsträckan tas fram.

Eventuell ny exploatering i slänten norr om Körsbärsvägen bör möta platsen/gatan på ett aktivt sätt för att tydliggöra Valhallavägens riktning och bidra till ett mer välavgränsat stadsrum.

Tydliggör stråket till KTH Campus västra del

Utveckla Körsbärsvägen till ett tydligt stråk med ett tydligt möte med Valhallavägen. Dess karaktär bör signalera att här finns en stor målpunkt och utformningen bör samordnas med övriga stråk inom/till Vetenskapsstaden.

Befintliga byggnaders fasader längs Körsbärsvägen, mot Valhallavägen, bör ses över. Möjligheterna att aktivera och öppna upp fasader mot gatan för att levandegöra stråket bör studeras. Utformningen av gatan bör knyta an till och annonsera Ruddammens lummiga område samt nationalstadsparken längre in. Åtgärder bör också göras för att förbättra gångbron mot KTH till en trivsam och trygg passage.

**3. ODENGATAN -VALHALLAVÄGEN
Skala 1:2500**

Exploatering

Trafikföringen där Valhallavägens esplanad övergår till dess norra del är otydlig och bör studeras om. En omläggning av trafiken kan frigöra ytor i anslutning till café/restaurangstråket. Vistelseytan kan då utvecklas till ett stadstorg, där viss möjlighet till exploatering kan finnas. En ny byggnad här bör i första hand ha ett publikt innehåll och bidra till rikare stadsliv.

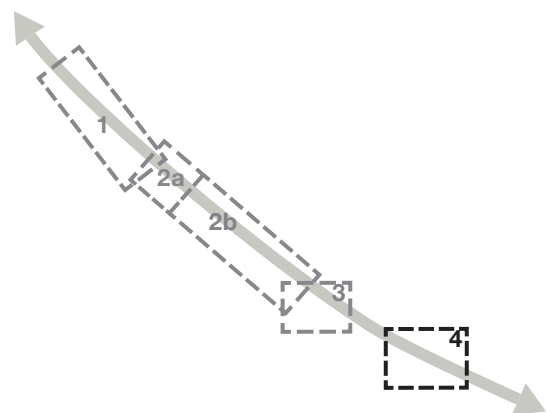
Bevarande

Befintliga grönytor har kvaliteter var för sig, men saknar tydliga samband till omgivande stadsmiljö samt saknar innehåll och utformning som stärker stadsbilden som helhet. Funktionen som vistelseyta bör bevaras och utvecklas, men platserna i sig kan ges en ny utformning om detta krävs för att stärka stadsbilden som helhet i denna del av Valhallavägen.

Motstående intressen

Den lilla vistelseytan med formklippta lindar, vackra låga murar som ramar in och vattenspelet har ett värde, men är dåligt integrerad i dagens stadsbild. För att platsen som helhet ska utvecklas till en starkare nod i staden, med ett väldefinierat stadsrum och användbara vistelseytor bör ett bevarande av platsen inte låsa möjligheterna för ny utformning av stadsmiljön. Ett bevarande förordas om platsen på ett naturligt och kvalitativt sätt kan inordnas i den utvecklade stadsbilden.

4. HUVUDENTRÉN TILL KTH CAMPUS

Identitet

Torget med formklippta träd, huvudentrén till Tekniska Högskolan är en av de platser som har ett mycket starkt symbolvärde för Stockholm. Det är en plats som både stockholmare och besökare känner till och kan orientera sig efter.

I anslutning till KTH Campus entrétorg finns flera andra funktioner bl.a. busstorg, tunnelbana och entré till Roslagsbanan. Dessa platser saknar dock den identitetstarka, stadsmässiga utformning som det trädplanterade torget vid KTH har.

Utveckling

Platsen bör utvecklas till ett attraktivt stadsrum med tydliga samband över gatan. Platsen som helhet bör ges en sammanhängande, stadsmässig utformning som bättre svarar mot närheten till en av stadens symbolmässigt mycket viktiga och identitetskapande målpunkter. Symbolvärdet för det större sammanhängande stadsrummet bör utvecklas och stärkas.

Samband

Innerstaden - KTH Campus

Kopplingen mellan KTH Campus entré och innerstaden bör stärkas genom att stråken över Valhallavägen markeras tydligt. Stadens rum bör utformningsmässigt överbrygga trafikleden så att sambanden i promenad- och cykelstaden synliggörs.

Innerstaden - Lill-Jansskogen (Nationalstadsparken)

Utveckla det gröna och historiska sambandet mellan Humlegården, Lill-Jans plan och Lill-Jans skogen. Synliggörandet av spår i stadsmönstret levandegör stadens historia samtidigt som förståelsen för stadens samband djupnar.

Entrépunkten till Lill-Jansskogen bör stärkas och tydliggöras. Bredda eller tydliggör stråket i Lill-Jansskogens kil som går ned mot KTH Campus entré och för ned stråket och grönskan till Valhallavägen.

Använd material och formspråk för att visuellt knyta samman det gröna stråket mot Lill-Jans skogen med Lill-Jans plan.

Komplettera med tydlig skyltning för en ökad orienterbarhet samt storyboards med utvalda

Entréstråket in mot KTH Campus bör tydliggöras. Vid KTH Campus entré samsas många funktioner. För att platsen ska kunna utvecklas bör intressen vägas mot varandra och ev kan någon funktion omlokaliseras ex busstorget.

historier som knyter an till platsen. Exempel på detta kan vara kopplingen lill-Jans plan och lill-Jans skogen där Lill-Jan krogägaren och skogsvaktaren vakade över de kungliga jaktmarkerna från sin grindstuga på Lill-Jans plan. Synliggör det gröna sambandet till den kungliga humlegården.

Exploatering

Här finns inga platser för ny exploatering, utvecklingspotentialen ligger i att förbättra utformningen av platsen som helhet.

Bevarande

Den trädplanerade platsen har mycket stora symbolvärden, medan övriga ytor bör ses över och ges en ny utformning.

Motstående intressen

Platsen är en målpunkt för en stor mängd människor. Den stora mängden funktioner som finns idag innebär att respektive funktion har en begränsad yta att utvecklas på. För att tydliggöra vilka motstående intressen som finns bör önskemål och behovskrav för respektive funktion studeras djupare.

Upplevelsen av platsen idag är att framkomligheten för den stora mängden gång- och cykeltrafikanter är alltför begränsad. Cykel-parkeringsplatser upplevs också saknas.

